

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖRIN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **B**

N:o **42**

DEN 18 OKT. 1925

PRAKTUPPLAGAN

REDAKTÖR
EVA NYBLÖM

Margit Rosengren

har i Rolfs nya utstyrelstycke i
Stockholm intagit publiken med
sin ungdomliga charm.

Foto: Ateljé Jäger.

däri Selma Lagerlöfs väninna berättar hur underrättelsen om Nobelpriset kom till Mårbacka.

MÅNGA STORA TILLDRAGELSER I Selma Lagerlöfs liv ha hennes vänner haft att med förväntan och glädje uppleva och med henne deltaga i. För mig personligen är den största spänningen förbunden med den novembersöndag, då vi fingo kännedom om hennes Nobelpris.

Det var år 1909, storstrejksåret. Selma Lagerlöf, som då för tiden bodde i Falun, hade jämte sin mor tillbringat sin första sommar i det gamla barndomshemmet på Mårbacka, som hon hade låtit inreda till sin sommarbostad för framtiden. Samtidigt skulle det pågå en ombyggnad av den lilla gården i Falun, som hon ett par år förut hade inköpt.

Men arbetet därmed hade genom strejken blivit avbrutet, så att det var ingen möjlighet att flytta tillbaka till Falun fram på hösten, såsom meningen varit. Man hade ingen annan råd än att försöka inrätta sig för en vintervistelse på landet, skaffa innanfönster, sätta in kamin i hallen, inköpa kolförråd etc.

Det var under andra förhållanden än de nuvarande, som man då levde på Mårbacka. Selma Lagerlöf härskade utomhus endast över trädgård och kulla, över en häst och karl, och det gick långsamt att i trilla färdas de tre fjärdedels milen till och från ångbåtsbryggan i Östra Ämtervik. Till närmaste järnvägsstation var det till Deje 3½, till Kil 3 mil. Lantpost kom visserligen varje dag från Östra Ämtervik, men den var ofta mycket försenad. Lyckligtvis fanns det dock telefon i huset och därigenom telegrafisk förbindelse med yttervärlden.

Undertecknad hade gästade Mårbacka några vackra dagar i början av november. Det hade då inte varit möjligt annat, än att vi ibland talade om den förestående utdelningen av årets Nobelpris, vilken man var övertygad skulle äga rum i dagarna. Vi visste, att Selma Lagerlöf varit föreslagen både detta och föregående år, och tidningarna började uttala sina gissningar, att turen nu var kommen till henne. Jag hade tyckt det vara påkostande att på grund av tvingande skäl nödgas resa hem till Falun, där jag då var bosatt, och inte få stanna, tills, möjligen, det av mig så livligt åstundade budskapet hade anlänt.

Jag befann mig alltså i Falun söndagen, som jag tror, den 15 november. Vid hemkomsten på middagen från en promenad fann jag posten anländ och däribland en avi om en värdeförsändelse från Stockholm till — Selma Lagerlöf! En extra söndagsbrevbärare hade av misstag lämnat lappen hos mig, som bodde i villan strax ovanför hennes. Eljest brukade Lagerlöfs post returneras direkt från postkontoret.

Detta var ju bara en slump. Men varifrån fick jag den plötsliga tanken: »Tänk, om det är något, som rör Nobelpriset! Tänk, om jag kan skaffa Selma visshet!» Tankarna brukade ju kretsa om detta ämne i de dagarna.

Jag skyndade ner till postkontoret, som endast var öppet ett par timmar söndagar, lämnade avin till en posttjänsteman, som mycket väl kände till mig och de kommissioner, som jag brukade vara betrodd med för Selma Lagerlöfs räkning, framhöll den oerhört långsamma postgången till Östra Ämtervik, sade, att jag visste, att författarinnan väntade ett viktigt brev från Stockholm, och frågade om det vore möjligt att få kasta en blick på försändelsen.

Jag fick det lilla brevet i min hand, upptäckte genast, att det inte var något penningbrev, synade sigillet. Det stod inte C. D. W. där, men ett namn, som jag ansåg lika betydelsefullt. Och så anhöll jag att få ta brevet med mig hem för att i telefon fråga doktor Lagerlöf om jag finge bryta det. Jag lovade att försegla det till nyes och sedan återbära det före kl. 3 till posten, så att det kunde utan avbrott fortsätta på sin väg till adressaten.

Ellen Key har i sina memoarer i Idun berättat att Sophie Adlersparre målat kommentanten Carl Rosenblad i en ålder då han inte ens börjat tänka på tennsoldater. Han satt "med hela sitt tvååriga huvud i ljusa lockar och morfars danska dogg — då bara valp — i sitt knä", skriver författarinnan. Här är en kopia av den näpna barnbilden.

Det skulle tyvärr ändå inte vara framme förrän onsdag eller torsdag. Medgivandet gavs, med villkor att jag omgående skaffade mig en fullmakt från adressaten att utkvittera hennes post.

Aldrig har jag väl vandrat uppför den långa Fängelsebacken med så klappande hjärta. Minuterna voro dyrbara. Det gällde att hinna beställa telefonsamtal till den korta period av tio minuter eller en kvart av timmen, under vilken man på den tiden hade förbindelse med Östra Ämtervik, och sedan hinna tillbaka till posten, innan den stängdes. Och så var det tänkbart, att telefonen krånglade eller att man inte kunde få mer än tre minuters samtal. Och vad skulle väl brevet innehålla?

Lyckligtvis kom ingen medmänniska i min väg, och hemma såg eller hörde mig ingen.

Samtalet beställdes. Snart ringde det. Selma Lagerlöf var i telefonen. Hon gav genast det begärda tillståndet, och jag öppnade brevet.

Det gick runt för mina ögon. Ja, där stod det! Underskrift: »C. D. af Wirsén» och »Svenska Akademien... på grund av den ädla idealitet... fantasiens rikedom... beslutit tilldela Nobelpriset i litteratur... och... Akademien anhåller att bli underordnad huruvida Ni mottager priset.»

Under högsta sinnesrörelse och i så försiktiga ordalag som möjligt, för eventuella lyssnares skull, meddelade jag Selma den överväldigande nyheten och Akademiens begäran om svar. Jag minns inte om jag hann be om tillgift för mitt egenmäktiga tilltag.

Detta var ju djärvt, men begäret att glädja den, som saken närmast rörde, hon, som satt isolerad borta på landet, hade varit starkare än alla betänkligheter i fråga om brevhemlighetens bevarande. En direkt fördel medförde det emellertid, nämligen att Selma Lagerlöf redan följande dag kunde telegrafera sitt tack till Svenska Akademien. Den ständiga sekreteraren kunde ju inte veta, att hans skrivelse till följd av feladresseringen blivit så fördröjd.

Långt efteråt berättade mig husföreståndarinnan på Mårbacka, att hon aldrig hade sett fröken Lagerlöf så blek, som när hon kom från telefonen den gången och anförtrodde henne vad hon fått veta. —

Sedan gingo vi, några invigda, och buro på vår glada hemlighet under ett par veckor. På den tiden kom nämligen det officiella meddelandet inte förrän strax före Nobeldagen, den 10 december.

V. O—r.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS. I NAMNET — EASTMAN KODAK COMP. — PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG - MALMÖ - STOCKHOLM

EGYPTISKA TULLEN HÅLLER TAL FÖR SVENSKORNA

DE SVENSKA LÄRARINNORNA SKILDRA SINA INTRYCK FRÅN FARAONERNAS LAND.

MED ERFARENHETERNA FRÅN Triests tullkammare i friskt minne var det ej utan en viss bävan, som vi beredde oss att landstiga i Alexandria. Bli ej rädd, o läsare, jag skall ej låta dig för hundrade gången tröska igenom beskrivningen på hur alla de brokigt klädda bärarna störta sig över båten, hur de knuffas, väsnas och tjuta, så att det hela utgör en obeskrivlig röra i färg och toner. Du känner till allt det där — och kan därför lätt föreställa dig, att den största sensationen bereddes oss, då vi mitt i allt virrvarret plötsligt sågo Tre Kronor blänka. Vi äro räddade, kunde vi sannerligen utbrista! Ty Tre Kronor i knapparna på ett betjäntlivré sade oss, att vi hade den svenske konsulns livtjänare, »kavass», framför oss. Ali, som vi genast döpte honom till, såg inte österländsk ut: trohjärtade blå ögon lyste fram under den röda tarbushen, d. v. s. fez. En mönsterbetjänt, som eljes blott förekommer på filmen eller teatern, men ej en skräckinjagande engelsk dito, som kommer den stackars gästen att känna sin absoluta intighet, utan sympatisk, vörndadfull och framför allt beskyddande. Ali annoterade genast vårt resgods, kommenderade ett halft dussin tjutande turbanprydda svaringar samt den tjocke grekiska portieren från hotell Regina, som ej ett ögonblick släppte oss, sitt byte, ur sikte. Ali tog personligen hand om våra nu enbart komiskt verkande pälsar samt lotsade oss genom människohavets bränningar till en vagn, som förde oss till tullkammaren. Ny angenäm överraskning. Vi sluppo alla besvärliga och tidsödande undersökningar i tullen, tack vare konsulns älskvärdhet att till tullmyndigheterna sända ett kort, som visade sig vara ett »Sesam, öppna dig». Nästan med triumf gingo vi förbi alla köer, som stodo i väntan att få sina stackars tillhörigheter omvispade kanske för tionde gången. En av tulltjänstemännen blev rent av högstämnd då han fick höra orsaken till vårt genomsläppande, och höll ett fint tal för oss eller rättare sagt för Sverige. Han hade hört, att bildningen och civilisationen stod högre i Sverige än någon annan stans i Europa, och önskade oss välkomna till Egypten i så värtaliga ordalag, att vi kände oss smått generade. Och så bar det av genom tullbommarna. Först en bil med de tre svenska lärarinnorna och Ali bredvid chauffören med de välsignade pälsarna, så vår bagagevagn, där greken orubbligt tronade överst på kappsäckarna.

Efter besöket hos konsuln, som meddelade oss att M. E. Ali Maher Pascha önskade mottaga oss i audiens följande morgon, körde vi till hotell Regina, vilket liksom konsulatet har den mest underbara utsikt över havet. Vi behövde alltså ej omedelbart skiljas från vårt älskade Medelhav. Söderns snabba skymning hade redan fallit på, stjärnorna gnistrade och fyrrarna blänkte. På kajen gled ett par vita, kaftanklädda gestalter långsamt fram. En åsnedrivare på gatan utstötte klagande läten, en jättstor blåsvart neger låg och sov under en lykta. Ett par flämtande ljuslåg, som på avstånd tycktes helt fantastiska, närmade sig mer och mer. De

En europeiska kan ej ta av sig hatten i en egyptiers närvaro utan att verka oblyg. Dessa och andra intressanta inblickar i orientens värld får man i denna artikel som fortsätter skildringen av de tre svenska lärarinnornas resa till Egypten, där de nu äro anställda.

tillhörde en fruktmånglare, som rullade ett bord med dadlar, druvor och fikon. Ett par palmer avtecknade sig graciöst mot natthimlen. Var det underligt om vi trodde oss direkt försatta in i Tusen och en natts sagovärld? Vad betydde det, att alla försäkrat oss, att Alexandria var »ingenting» — en vanlig levantinsk hamnstad. Hör man inte till de turister, som beklaga sig över att smörgåsarna i Venedig ej alls gå upp mot dem man får hemma, kan man nog se annat än smuts, oärlighet och tråkighet även i det förkättrade Alexandria.

Vi måste med våld slita oss lös från den praktfulla utsikt vårt fönster erbjöd. Plums i badkaret, så litet toalett, och Reginas middag skall smaka utmärkt. Det är synd, att det ej är Iduns »sakkunniga» penna, som skildrar de åtta rätter, som under hovmästarens överinseende flinkt serverades av svarta tjänare. Jag vill ej förråda min bristande fackkunskap utan blott nämna, att köket på Regina i någon mån rättfärdigade det rätt så höga priset av ett pund per dygn.

Turisttrafiken har ännu ej börjat, och matsalen var glest besatt. Publiken var utslutande manlig. Vi hade kommit till »herrarnas land» ett namn, som Egypten verk-

Två prinsessor på fältmanöver.

Vid de nyligen avslutade manövrerna i Östergötland deltog kronprinsessan och prinsessan Ingeborg — dock endast som åskådarrinnor, eftersom valkyriornas tid väl är i det mesta förbi.

ligen gör skäl för. Alla infödda — utom de som bära turban — gå i tarbush, vilket även fordras av européer i egyptisk tjänst, när de uppträda å ämbetets vägnar. En infödd skulle anses lika löjlig i europeisk hatt, som en europé i kjolar. Onekligen gör den sig bra på de mörka typerna. Tarbushen behålles på även inomhus, åtminstone i ämbetsrum. I detta sammanhang kan nämnas att de europeiska damerna i statstjänst ej gärna kunna ta av sig hatten i människens närvaro. Det verkar oblygt på musulmännen!

Ändamålet med vårt kvarblivande i Alexandria var ju audiensen hos undervisningsministern Ali Maher Pascha. Följande dag klockan elva hämtade oss konsuln i sin bil och förde oss ut till Bulkeley, där under sommarmånaderna samtliga ministrarna ha sina palats. Soldater i vita uniformer stodo uppradade, vart vi sågo. Det hela var så besynnerligt och överkligt.

Så slogos dörrarna upp — men ingenting fantastiskt orientalistiskt mötte oss. Ett ämbetsrum och en i högsta grad sympatisk minister, som bad oss vara välkomna, talade omväxlande engelska och franska, bägge delarna lika flytande naturligtvis. Han ådagalade det största intresse för den nya skola, som han tänkte skapa för den egyptiska aristokratiens döttrar och som vi diskuterade vid en kopp kaffe. Om denna skola skall jag i ett annat sammanhang tala mer utförligt, varför jag blott vill nämna att den brinnande ministerkrisen, vari Egypten just dessa dagar var invecklad, ej tycktes inverka på ministerns älskvärdhet. Paschan tryckte på en knapp, gav en order åt den inträdande sekreteraren, och meddelade oss så, att han just inköpt huset för den blivande skolan. Vi fingo teckna våra namn under några arabiska skrivtecken — och därmed voro vi anställda i egyptiska regeringens tjänst.

Ali Maher Pascha hade givit oss tillstånd att stanna tre dagar i Alexandria, och det gällde att väl använda dem. Vårt första besök gällde antikvitethandlaren Tawa, vars bod alltid varit ett tillhåll för svenskar. Visserligen voro vi beredda att i och med beträdandet av Afrikas jord bortlägga alla traditionella föreställningar, men i alla fall — nog motsvarade herr Tawas affär bra litet alla andra bodar vi sett. Herr Tawa visste, att vi ej voro kunder — vi hade en hälsning från en gemensam bekant att framföra — men mottog oss icke dess mindre som en förekommande värd, visade oss hela sitt utsökt vackra lager av konstskatter, mattor etc. Är ni fransman, frågade vi osökt, så perfekt och utan accent var hans språk. Nej, herr Tawa är infödd egyptier, vilket hans yttre lika litet förräder som hans tungomål. Förresten talar herr Tawa svenska till husbehov, känner till både Äppelviken, Karlskrona och Saltsjöbaden, samt diskuterar till omväxling Heraklits och Demostenes filosofi — men utan allt pedanteri. Så blevo vi bjudna på det oundvikliga turkiska kaffet och då vi gingo, medförde vi intrycket av en världsman med fin takt och europeisk bildning mitt i en orientalisk miljö.

Alla

*som äro rädda om sina skodon
putsas med Ahlgrens*
NOBLESS

K V I N N O R O C H P U L V E R

LÄKARE OCH APOTEKARE GÖRA UTTALANDEN OM DET MODERNA BOTEMEDLET.

IDUN HAR FRÅGAT EN LÄKARE och några apotekare vad de anse om pulverbruket. Doktor Andrea Andreen-Svedberg skriver:

Om kvinnor använder mycket pulver? — Jag är inte svag för de där generella problemställningarna! Naturligtvis finns det folk — kvinnor och män — som använder massor av pulver, går omkring som riktiga pulverburkar. Och naturligtvis är det skadligt. Egentligen borde man visst fråga apotekarna om den här saken. De vet nog en hel del. För det är klart att pulverätarna som regel äro hänvisade till sådant som man kan få utan recept: acetyl-salicylsyra, fenocetin, pyramidon, sammansatta huvudvärkspulver o. s. v. Nu för tiden då medicinskivningen intar en så blygsam plats i en läkares verksamhet ordinerar det nog ganska litet »pulver», utom förstås i de fall då smärtlindrande medel verkligen behövs. Förresten tror jag inte det lönar sig att bekämpa pulvren direkt. Man skall vända sig mot pulverätandet orsaker i stället. Friska, kända, glada människor reder sig utan pulver, såna måste vi bli. På apoteket Bävern på Söder svarar man:

Någon direkt stegring i bruket av pulver märker man inte. Visserligen ha vi ökad omsättning, men det kan också bero på att trakterna häromkring fått större folk-mängd. Vilka som använda pulver mest? Det är nog 30—40-åringar, de som växte upp med vana vid pulver för en 10—20 år sedan, då acetylpulvret kom ut i marknaden. Förut använde man brom och lukt-salt eller slog åder vid huvudvärk och tand-

De flesta damer ha väl någon väninna som tar pulver för allting. Ibland säger hon: "Jag har så ont i huvudet, jag skall gå hem och ta ett pulver." När hon är förkyld viskar hon: "Ge bej lite vatted är du sdäll, jag bäste ta ett pulver." Har hon tandvärk eller ont i ryggen eller magen eller var som helst är det alltid detsamma: "Jag måste ha ett pulver." Vanligen hjälper det, eller åtminstone tror hon att det inte finns något annat som hjälper.

värk, som ansågs uppkomma av för mycket blod.

Men det uppväxande släktet tycks inte vara så begivet på pulver. De unga flickorna nu för tiden ha för mycket rörelse, äro för mycket ute, för att behöva mixtra med pulver.

I Staden mellan broarna tar alla slags människor pulver, påstår apotekaren på »Korpen». Man lägger där in 5,000 pulver åt gången och det räcker inte så länge. Några hundra om dagen gå åt.

»För huvudvärk använder man numera vanligen s. k. »blandade huvudvärkspulver», som bestå av koffein, fenacetin och pyragolin (antipyrin), som verka lika stimulerande som en kopp starkt kaffe.»

»Men dessa pulver äro väl inte alldeles ofarliga?»

»Nej, naturligtvis inte. Vad man vinner för tillfället får man igen sedan, som vid all stimulans. Man kan säga att egentligen all medicinering är vanskelig, därför att den sällan undanröjer orsakerna till det onda. Men bruket av stimulans följer med nattvak och sådant. När de unga damerna varit ute och dansat på kvällen ha de huvudvärk på morgonen, och för att kun-

na sköta sitt arbete måste de ta pulver. Förr tog man bromnatrium, men det ger små utslag i ansiktet.

»Man borde således vila i stället för att ta pulver? Men om man inte kan det?»

»Hm ja, då borde man inte slarva», råder Korpens apotekare.

Östermalmsapoteket »Falken» vid Karlaplan instämmer i de föregående talarnas utlåtanden. Där köpa alla samhällslager pulver. Några särskilt intensiva pulverätare märker man inte. Acetylsalicylsyrepulver gå mest.

Norrmalms centralaste apotek Svane n gör äntligen kvinnorna den rättvisan att omtala att männen äta minst lika mycket pulver som kvinnorna. Visserligen kunde kvinnorna oftare ha fysisk orsak att ta pulver än män — om inte männen oftare ginge i bakrus o. s. v.

»Men är acetylpulvret verkligen så oskadligt som det sägs?»

»Ja, det har nog inga menliga följder för den som har en stark mage, men riktigt bra för matsmältningen är det ju inte.»

»I stället för de blandade huvudvärkspulver kunde man ju lika gärna dricka kaffe?»

»Ja naturligtvis. Men de för matsmältningen skadliga beståndsdelarna i kaffet uppkomma genom bränningen och finnas således inte i pulvren. Om man återigen inte brände kaffebönorna skulle de förlora sin arom. Egentligen ha väl inte pulvren heller någon 'arom' som kan göra dem åtråvärda, men», säger apotekar Sjöberg, »i en dams väska hör det nu i alla fall till att det ska finnas pulver bland puderaskarna och kammarna.»

V I B O R D E L Ä R A O S S F R A N S K A

DET FRANSKA SPRÅKET FÅR FÖR LITEN PLATS I DE SVENSKA SKOLORNAS SCHEMA.

BEHOVET OCH BETYDELSEN FÖR vårt land av en livaktig kulturell förbindelse med Frankrike äro allmänt erkända. Bästa beviset härför är att, trots den mot Frankrikes politik mindre gynnsamma stämning, som under de sistförflutna åren präglat en stor del av den svenska opinionen, våra förbindelser med detta land på det kulturella området under denna period varit i starkt tilltagande. Aldrig har strömmen av resande till Frankrike varit större, aldrig har den franska undervisningen vid universitet och andra bildningsanstalter samlat så talrika skaror av åhörare, aldrig har fransk konst och fransk litteratur varit föremål för större uppmärksamhet och intresse.

Många äro de grenar av den franska kulturen, av vilka vi ha mycket att lära. I stället för att framhålla någon framför de andra, skall jag tillåta mig påpeka ett oundgängligt villkor för att verkligen förstå och draga nytta av denna kultur i dess olika former, en god kunskap i det franska språket.

Vikten av sådan kunskap kan icke nog framhållas. Kännedom om det franska språket hör till allmänbildningen. Om trängseln på skolornas timplaner gör det nödvändigt att uppställa relativt blygsamma for-

Kännedomen om det franska språket hör till allmänbildning, hävdar professorn i romanska språk vid Uppsala universitet E. Staaff, som här med kraft framhåller vikten av att franskan bör få större plats i våra skolors schema.

dringar för det stora flertalet, så bör dock den allmänna nivån kunna något höjas, och det borde sörjas för att åtminstone en del av vår skolungdom finge inhämta betydligt mera djupgående insikter i franska än vad i allmänhet kan bli fallet.

Jag skall icke här närmare gå in på det ödesdigra missgrepp, som tagit sig uttryck i 1905 års skolstadgas bestämmelser rörande franskans ställning. Detta missgrepp har längesedan dömts av den allmänna opinionen. Men det är ett glädjande faktum, att reaktionen mot denna reform bakåt tagit sig uttryck icke blott i ord utan också i handling. Sålunda har franskans timantal å latinlinjen sedan några år ökat med en veckotimme i varje ring, en förbättring, som redan visat goda frukter. Vid en del skolor, särskilt statens provskola, ha försökslinjer anordnats med en väsentligt stärkt ställning för franskan. Flera företag av mer eller mindre enskild natur syfta till att fylla

den brist i vår nationella bildning, som blivit en följd av franskans försummande. Här må erinras om den av föreningen l'Amitié franco-suédoise anordnade svensk-franska skolkursen vid lycéet i Grenoble, vilken lämnar tillfälle åt ett antal ynglingar att under något eller några år på det mest effektiva sätt förvärva kunskap och färdighet i franska, ja att om de så önska vid det franska läroverket avlägga studentexamen. Denna kurs kan numera också med stor fördel anlitas av studenter, som där under mycket gynnsamma villkor kunna komplettera sina insikter i modern franska. Borgarskolans kurser i Stockholm liksom Alliance française's verksamhet på olika håll böra också i detta sammanhang ihågkommas.

Men ännu återstår mycket att göra, och man bör väl kunna hoppas, att då den väntade läroverksreformen kommer till stånd, franskan åter skall erhålla den ställning i vår skolundervisning, vartill detta språk synes berättigat lika mycket genom sin förmåga att reda tanken och tukta formen som genom sin betydelse såsom ett medel till vår kulturs harmoniska och allsidiga utveckling.

E. STAAFF.

En med omsorg och sakkunskap utarbetad broschyr om bakning av småbröd, tårter, smörgåsbröd m. m. bjudes en var gratis och portofritt om blott begäran därom insändes till Örebro Kem. Tekn. Fabrik i Örebro som tillverkar det av alla husmödrar välkända bakpulvret Ekströms Jästmjöl.

Följes bruksanvisningen misslyckas icke Edra

småbrödsbakningar och någon bismak av bakpulvret uppstår ej.

Ekströms Jästmjöl är av hög styrka och burkarna äro väl fyllda i motsats till vad fallet är med vissa i marknaden förekommande bakpulvermärken.

Ekströms Jästmjöl är alltså ett drygt bakpulver.

Det är framställt av rena och ändamålsenliga ingredienser.

Den i år sjuttioåriga fabriken som år 1875 upp-tog bakpulvertillverkningen på sitt program, har alltså femtioårig erfarenhet inom bakpulverbranschen vilket borgar för ett gott fabrikat.

Gynna svensk industri! (Annons.)

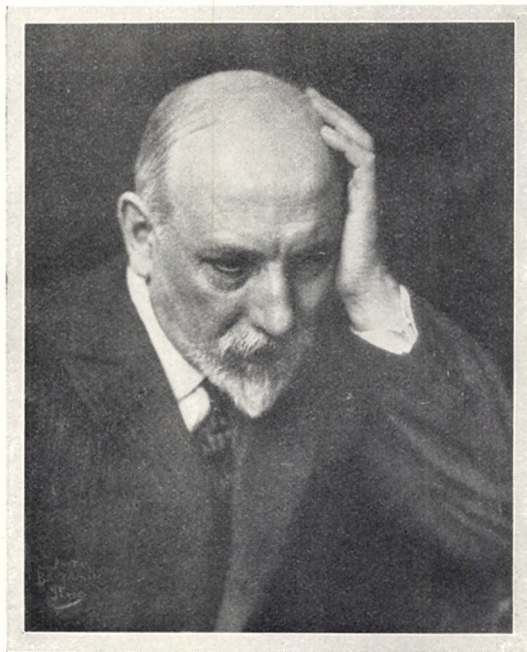

E F T E R R I D Å F A L L E T

DEN LÄNGE BEBADADE OCH MED stor spänning motsedda premiären på Pirandello's »Sex roller söka en författare» ägde rum i förra veckan. Dramaten var fylld från golv till tak och man väntade sig något extra. Pirandello's namn har ju flugit över jorden och på kort tid vunnit en ryktbarhet, som det för andra dödliga vanligen tar en mansålder att förvärva. Till åren närmar han sig visserligen redan de sextio, men som dramatiker torde han knappt ha mer än tio på nacken. Och pjäsen, varom här är fråga, skrevs för endast fyra år sedan. Sedan den fått ett välvilligt mottagande i hans eget hemland kom den upp på en av de större teatrar i Paris under Pitoeffs insiktsfulla ledning — och sedan var dess rykte stadfast.

Det är svårt att ge en klar bild av skådespelet och det är kanske ännu svårare att analysera dess själ. Allt flyter, allt går in i vartannat. Som utgångspunkt har Pirandello tagit det eviga problemet om konstens förhållande till livet, men han rör dessutom vid en mängd andra frågor. Främst illusionens bristfälliga förmåga att återge något verkligt och verklighetens oförmåga att i vissa fall vara annat än illusion. Den, som inte kan se relativiteten i tillvaron utan tappar proportionerna mellan ont och gott, mellan jaget och omgivningen, mellan det undermedvetna och det skenbara reella, han får en skev uppfattning av livet. Vidare söker pjäsen pejla förhållandet mellan författaren och de figurer, som dennes inbillning gjort levande; den rör också vid individualitetens förmåga att klyva sig själv från ental till mångfald samt visar slutligen en samling människoöden med ett kusligt förgånget, som skyntar medan deras eget drama upprullas i det stora dramat.

För att åskådliggöra allt detta har Pirandello valt att låta de halvskrivna rollerna infinna sig på en vanlig scenrepetition och pocka på att bli spelade. Direktören vill först mota av dem men när Fadern vältaligt och spetsfundigt utlägger familjens tragedi och påpekar, att just här ligger stoffet för livets eget skådespel, blir han intresserad och beslutar att låta främlingarna göra ett försök. De riktiga skådespelarna få tillsägelse att studera »rollerna» för att sedan kunna återge dem inför publiken, och så börjar spektaklet. Först nu visar det sig hur omöjligt det är att tvinga in det levande livet i ett rollhäfte. Skådespelarna vilja framställa människorna på sitt sätt men dessa göra anspråk på att spelas så, som de i verkligheten äro. De mena, att artisternas konst ligger i spelet som måste ge en fullständig illusion av verkligheten, men för dem finns å andra sidan ingen annan verklighet än illusionen. Samtidigt fortgår »rollernas» inbördes drama på sitt avskilda plan. De kunna ej förändras därför att de en gång för alla skapats till att vara vissa bestämda figurer. När författaren gett livet åt en ge-

Pirandello den för närvarande mest omtalade dramatiska författaren.

stalt tillskansar sig denna genast ett sådant oberoende även gent emot sin upphovsman, att envar kan föreställa sig honom även i helt andra situationer än dem författaren tänkt ut åt honom, och han kan av sig själv erhålla en betydelse, som denne aldrig drömt om att ge honom. Till slut gripa de båda handlingarna så in i varandra att man ej vet var gränsen går. Inte med bästa vilja i världen kan man begripa den tilltrasslade familjetragedins explosiva upplösning. Ett skott brinner av, ett liv har släckts. Eller var det bara ett skenliv? Var det livet eller döden som var illusoriskt? Var det taskspeleri in i det sista eller var det verkligheten själv, som satte punkt i detta makabra commedia dell'arte-drama? Pirandello ställer många frågor till publiken. Själv ger han inga svar. Var och en kan bygga vidare på det fantastiska uppslaget och tolka det efter behag.

Det ger rikt stoff till utläggningar och psykologiska funderingar.

»Sex roller söka en författare» är ett mycket svårspelat stycke just därför att det rymmer så många skenbara motsägelser, men på det stora hela får man nog acceptera Dramatens framställning. För att åtminstone bli något så när begripligt måste »rollernas» och skådespelarnas framställning ligga på två väsentligt skilda plan. Jag tror att pjäsen vunnit på om detta än skarpare framhåvts. Men att finna den rätta avvägningen mellan det sömngångaraktiga i de sex spökrollerna, som ändå äro det verkliga dramat, och människorna, som inte genomleva något drama fastän de äro verkliga, måste vara en hårdknäckt nöt.

Det riktigaste och konstnärligaste greppet hade Anders de Wahl fått om sin Fadern. Här kom just detta dubbeliv fram, detta trevande sömngångaraktiga, som Pirandello helt säkert åsyftat. Skådespelaren hade på ett sällsynt lyckligt sätt smält samman med rollen och helt och hållet underordnat sig uppgiften. Den gavs alltigenom lågmält, försynt, sympatiskt och innerligt samtidigt som den bittra tragiken hela tiden vibrerade likt en skorrande ton ur varje replik. Detta kan också sägas om Moderns framställarinna, Maria Schildknecht i en ganska otacksam roll, som ändå lystes upp av glimtar ur ett upprivet kvinnohjärtas själsliga marter. Värst hade Jessie Wessel. Hon skulle levandegöra en stackars flicka, som kommit på avvägar, men ändå har en hel massa i stycket att säga till om. Av Styvdottern gjorde hon en fräck kokottyp, ganska chargerad och onödigt påtaglig men likafullt väl genomarbetad och framför allt konsekvent slutförd. Huruvida den var riktig lämnar jag åt andra att avgöra. Rollen kan tänkas spelad på mer än ett sätt; men om den dämpats en smula hade den helt visst passat bättre i ensemblen.

Tore Svennberg, som också stod för regin, hade slutligen nöjet att agera direktör på sin egen scen. Att han skulle göra detta på ett förstklassigt sätt, med gott humor och de naturligaste tonfall i världen, säger sig självt. Det hade bara fattats annat!

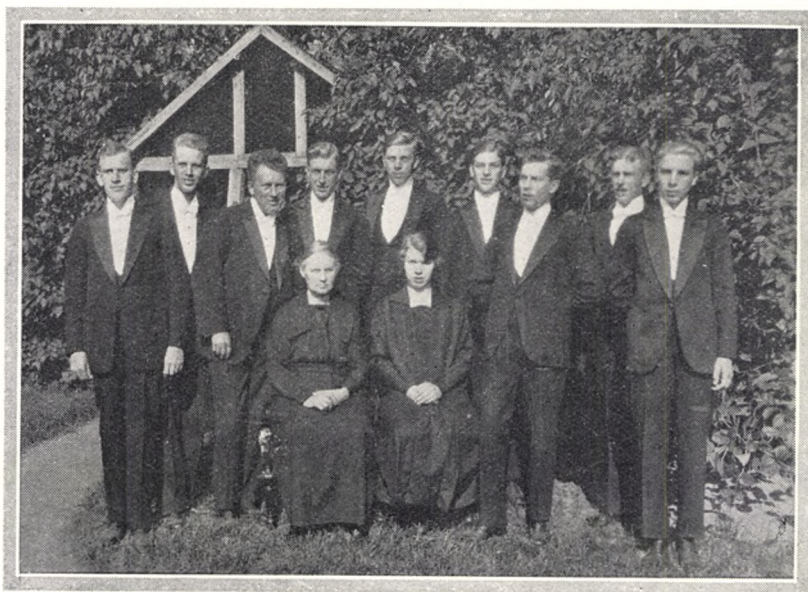
Salongen följde med intresse det spökaktiga skådespelet. Om den kände sig mer förbryllad än entusiastisk får det sannerligen inte läggas den till last. Även premiärpublikens intelligens har sina gränser.

*

Tollie har dragit till landsorten med »Mamma» och Vasan har återfått sin ordinarie ensemble. Den spelar nu »Brutna vingar» av Pierre Wolff.

Stycket är en tvättäkta resone-mangskomedi av det gamla hederliga slaget, men utmärkt väl skriven och ganska underhållande. I tre akter talas inte om något annat än kärlek och förälskelse, svartsjuka och missförstådd vänskap — man skulle tro att allt detta omtuggats till leda, men hur det är förbli dessa in-

(Forts. nästa sida.)

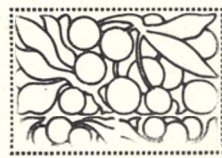

Hr Gustaf Levin, S. J. verkstäder, Liljeholmen, har skickat in denna bild av sin präktiga mamma omgiven av 9 söner och en dotter, som hon fostrat upp till duktiga samhällsmedlemmar. Syskonen ha ursprungligen varit 12 men 2 äro döda. Fadern som var stationskarl vid statens järnvägar avled i somras. I vår serie av barnrika familjer och duktiga mödrar har denna bild sitt berättigande.

Stopa kaffet och drick
**CAP
KAKAO**

i originalförpackningar å 100 gr. o 500 gr.
är tillverkad av bästa fullmogna kakaoböner
utan tillsats av varken kanel eller kemikalier
Den som smakat **CAP KAKAO**
dricker den sedan dagligen.

ARBETERSKAN SOM HUSMOR

NÄR FÖRVÄRVSARBETE OCH HEMARBETE FÖRENAS.

MEDAN TID EFTER ANnan livliga diskussioner pågå huruvida den gifta kvinnan bör behålla sin plats i bank, på kontor eller skola, är det en stor grupp kvinnor, för vilka något val mellan att behålla eller lämna förvärvsarbetet vid giftermålet nästan aldrig kommer ifråga, fabriksarbeterskan. För henne är det självklart att behålla sin plats, för att debet och kredit skola gå ihop. Ingen frågar henne om hon tror sig om att sköta bådadera. På fabriken tar man för givet att arbetet går som förut från klockan 7 f. m. till 6 e. m. — punktlighet är lag — och att hålla hemmet städat och laga mat hör lika självfallet till de plikter, som icke kunna försummas. Det är en lång arbetsdag och visst känns det ofta tröttsamt att ta i med hushållsbestyren när man kommer hem från fabriksarbetet.

Att göra upp eld, att städa och laga mat, stoppa strumpor, mera hinner hon knappast innan dagen är slut. Men för många är den inte slut ens med det. Än har hon en kvällskurs att följa — ibland av studieintresse — språk eller litteraturhistoria, — ibland praktisk som kläd- eller linnesömnad, matlagning eller konservering. I förra fallet delas hennes intresse vanligen av mannen, som själv gått på liknande kurser, i senare fallet är ju hennes kurs till nytta för hela familjen. Och när hon slutar den — försedd med ett imponerande förråd av inlagd frukt för vintern eller nya kläder till småtingarna — känner hon sig nog tillfredsställd, hur ansträngande det än varit att gå där och samtidigt sköta hemmet och arbetet på fabriken. »Man får så många idéer på en sådan där kurs, och

gredienser ändå det outtömliga stoff, på vilket fransmännen bygga sina bästa pjäser. Det har varierats på tusen olika sätt och ändå erbjuder det alltid något nytt som fångslar, förutsatt att en skicklig hand fört pennan. Wolff har kunnat det.

Själva intrigen är långt ifrån originell. Två erotikere, far och son, älska samma kvinna, ett faktum, som först så småningom går upp för de båda männen. Det blir en segsliten dragkamp dem emellan, man blir ömsom häftig och förebrående, ömsom högsint och eftergiven. Men resonerar fram och tillbaks, man dessikerar kärlekens väsen och försöker analysera något, som aldrig kan analyseras på ett nöjaktigt sätt eftersom var och en har sin synpunkt på saken. Och när man gjort detta tillräckligt länge är stycket slut. Men det har gjorts på ett allt igenom sympatiskt och kultiverat sätt så, som endast en fransman förstår konsten att servera en utsökt väl tillagad erotisk anrättning, lagom kryddad med mild humor och diskret sentimentalitet. Har man någon anmärkning mot pjäsen är det, att man får för mycket av det goda; även kärleken kan få en fadd eftersmak om

Från höstens konserveringskurs på Norra Tobaksmonopolet.

Problemet att fylla både förvärvsarbetets och hemmets plikter löses ofta på ett beundransvärt sätt av fabriksarbeterskorna, som därtill också ha starka intellektuella och sociala intressen.

man hinner i alla fall mer där än hemma, när man ibland känner sig trött och utan energi», förklara många deltagare i de konserveringskurser som Södra K. F. U. K. sedan 1914 hållit för fabr.ksarbeterskor från olika firmor.

Mången fabriksflicka som vid helt unga år satt bo utan så stort intresse för husligt arbete, tränar på så sätt upp sig att bli en utmärkt husmor. Särskilt noga är hon med att hålla hemmet prydligt och rent, aldrig fattas det blommor eller åtminstone grönt på bordet, och med renlig-

den idisslas för länge. Det finns dessutom en hel del »skrivbordsrepliker» om hur hjärtat måste få sina sår när det är ungt och hur vackert ett dylikt ärr kan vara på gamla dar, men de äro i allmänhet så väl och konstnärligt utformade att man t. o. m. sväljer dem utan att blinka. Författaren kan likafullt sin sak och man lyssnar med odelat nöje till den välformade dialogen. »Brutna vingar» är en liten fin komedi — kanske alltför subtil för att länge hålla sig på programmet i vår jäktade tid, som tycker mer om grälla färger och nerkittlande sensationer. Den, som sätter värde på fransk resonemangsdramatik, bör emellertid inte försumma att se den senaste exponenten härav på Vasan.

Härtill kommer att stycket är utomordentligt väl givet. Det var längesedan man på den teatern såg ett så gott samspel, alltigenom kultiverat och stämt i den rätta, en smula dämpade tonen. Hugo Björne var den unge vithårige fadern och Uno Henning hans lidelsefullt förälskade son, båda framställda på ett måttfullt och trovärdigt sätt och båda giljande till den vackra Renée Björnings ynnest. Trots all charm och yttre

heten är hon ytterst noga. Broderi och handarbete är hennes förtjusning och på lediga stunder syr hon gärna dukar och kuddar till hemmet. Vad matlagning beträffar är hon alldeles särskilt noga med att få förstklassiga ingredienser: äkta och riktigt skall det vara, och för surrogaten och sekunda vara har hon en hälsosam skräck som många inackorderingsru borde avundas henne.

Kravet på fullgod och närande föda håller hon också på — inte minst för barnens skull. De få inte fara illa, de måste ha det bästa man kan skaffa. Prydliga och nätta vill hon också hålla dem, hur mycket extra arbete det kostar. Under dagarna lämnar hon dem vanligen på barnkrubbor eller barnavårn, varifrån de sedan hämtas hem på kväl-

len. Somrarna tillbringa de ofta på barnkolonier, och hur mycket barnen än på detta sätt vistas borta, är hon själv den ivrigaste att ordna det så — det är ju bäst för dem. Det är inte lång tid hon får vara med dem men hennes ömhet och osjälviskhet är inte mindre för det.

Aldrig få de sakna julgran och julklappar, och hur litet umgänge hon annars må ha, alltid ordnas det med en barnbjudning någon av helgdagaran.

Mer politiskt och socialt intresserad än de flesta av sina medsystrar följer hon ivrigt i tidningarna dagens frågor och diskuterar dem gärna. Och via de sociala frågorna kommer hon också in på litterära, historiska och ekonomiska intressen. Det är saker, som alltid äro aktuella, hemmets intellektuella atmosfär är laddad därmed.

FLEUR.

fägring ligger det ändå något kallt och bundet över hennes spel, men att rika möjligheter till utveckling fram mot primadon-nefacket förefinns märktes tydligt särskilt i första aktens vanskliga middagskonversation. Bäst av alla var emellertid Nils Arehn som den knarrige medelålders sanningssägaren, en roll, som skulle passat sa'ig Fredriksson på pricken. Med oförbrännelig humor och små diskreta medel gav Arehn denne trumpne resonör, som strör djupsinigheter och kvickheter om vartannat till sällskapets förnöjelse eller uppbyggelse. Det var ett stycke god teaterkonst som man minns. Att han slutligen själv fångades av den söta Annie Richter i en liten piggt spelad biroll bidrog bara att än ytterligare understryka det sympatiska i framställningen.

»Brutna vingar» är en pjäs, som man ser med nöje. Utan tvivel Vasans starkaste program hittills.

Cleve!

PÄLSVERK BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAT
HOS
ÖRGRYTE KEMISKA GÖTEBORG

5%

**järn innehåller
IDOZAN**

fem gånger så stor järnhalt som andra liknande järnmediciner därför billigast vid användning

NÅR FRÉDÉRIC VON ROSENBERG i juni 1924 ackrediterades som sitt lands sändebud vid det svenska hovet mottogs denna utnämning ej minst av ministerns egen maka med uppriktigaste glädje. Redan under barnåren hade hon nämligen med förkärlek lyssnat till sin faders fantasifulla berättelser om Gustaf II Adolfs bragder och hjältebedrifter. Också tonårens drömmar skulle gå i uppfyllelse! Med egna ögon skulle hon få se det sagoomspunna landet i höga nordn, och lära känna den romantiska Gösta Berlings landsmän. Att vistelsen i Sverige på alla vis verkligen motsvarat hennes högspända förväntningar har Luise von Rosenberg mer än en gång oförbehållsamt erkänt i vänkretsen och ministerparets unga döttrar ha även de acklimatiserat sig här uppe över förväntan fort och grundligt. Den enda lilla besvikelsen härvidlag har nog under senaste vinter varit frånvaron av is och snö i den för skidlöpande ungdomar efterlängtrade utsträckningen. Man har dock försökt att ta skadan igen under flitiga ridturer på Djurgårdens slingrande stigar. »Vilket gudomligt ridväder!», utropar Mary von Rosenberg, ministerparets näst äldsta dotter, då jag möter henne på tröskeln till legationshotellet, dit jag en höstmorgon styrt mina steg för att bl. a. även få höra något om efterkrigs-kvinnan och hennes intressen i »das grosse Vaterland».

Konversationen är snart i gång, stämningen strax den allra gemytligaste! Fru von Rosenberg äger i hög grad den sällsynta förmågan att omedelbart låta besökaren känna sig fullkomligt å son aise, och hennes vinnande hjärtlighet i förening med en betydande portion medfödd humor gör ett sammanträffande med henne till en synnerligen angenäm tilldragelse. Av ministerparets fem redan så gott som vuxna barn befinna sig i höst blott två döttrar, Mary och Armgard i föräldrahemmet och vid tillfället för mitt besök voro också dessa två unga damer närvarande, då och då interfolierande samtalen med ett skämtsamt ord.

Fru von Rosenberg sticker icke under stol med att hon är en kvinna med i mångt och mycket gammalmodiga åsikter. Själv sätter hon mest värde på ett lugnt och stilla hemliv och i många år har hon så gott som uteslutande ägnat sina krafter åt den muntra barnaskara, för vilken begreppet »Muttchen» också alltjämt tycks innebära summan av kvinnliga dygder. För att numera så mycket som möjligt göra livet ljust och lätt för mor har dottern Mary till stor del åtagit sig skötseln av det stora hushållet och vid utövandet av de många officiella förpliktelser som åligger en ministerfru i Stockholm har fru von Rosenberg förliden vinter haft glädjen att med sig kunna attachera tre vuxna döttrar. Vid de lysande fester som då gått av stapeln i legationens vackra salonger har värdfolkets hjärtliga gästvänlighet förstått att framtrolla något av gemytlig gammaldags tysk feststämning, kulminerande då hemlandets ädla rhenska vin pärlat i glasen...

Tysk feststämning, ja visst, och ändå nå-

Luise von Rosenberg.

Den tyska husmodern har en förträfflig representant i tyska ministerfrun här, som från sitt hemland bl. a. berättar hur det numera är något nästan försmädligt för en ung tyska att icke vara självförförande.

got annat! Ty även den som till äventyrs ej skulle ha reda på värdfolkets internationella härstamning måste här få en tydlig kännning av att befinna sig i ett i ordets bästa mening kosmopolitiskt hem, där var och en lätt finner gensvar för sina känslor och intressen. Medan minister von Rosenberg på mödernet härstammar från England härleder nämligen hans maka sitt ursprung från en förnämlig schweizisk Hugenott-släkt. Hennes far, den i föl avlidne tyske generalöjtnanten Theremin lämnade dock redan som 17-åring fädernebygden för att erbjuda sina tjänster åt huset Hohenzollern, för vilket han hyste den största hängivenhet. Hur Hohenzollernarna visste

Två pristävlingar

som i hög grad böra intressera våra på olika områden konstförfarna läsarinor pågå för närvarande i Idun.

I föregående nummer ha vi utlyst en tävling för teckningsintresserade damer om den bästa bilden av Svenskan 1925, som kommer att prisbedömas av den nye akademiprofessorn Albert Engström.

I detta nummer inbjuder vår nya avd. Hemflit till en tävlan om ett brokadmålat arbete, något som säkert skall locka våra läsarinor.

Nära 200 kr. i pris utdelas.

att uppskatta denne man bevisar hans utnämning till tysk militärattaché i Paris omedelbart efter fransk-tyska kriget 1870—71.

Ända från sin späda barndom som Luise von Rosenberg tillbragte i Hannover, befann hon sig som äkta officersbarn oscillerande från den ena tyska garnisonen till den andra, för att under åren 1896—98 hamna i det s. k. Viktoria-pensionatet i Karlsruhe, av stiftarinnan, storhertiginnan av Baden, så uppkallad efter hennes dotter, vår egen drottning. Från denna tid bevarar fru von Rosenberg många kära och ljusa minnen av storhertiginnans alltid efterlängtrade besök. Vilket rent av rörande intresse den ädla furstinnan kunde hysa för pensionatets elever, även då de för länge sedan lämnat skolan bakom sig, bevisar följande lilla berättelse: När år 1923 Armgard von Rosenberg, vilken liksom sina systrar besökt Viktoria-pensionatet skulle konfirmeras, voro föräldrarna förhindrade att personligen närvara. För att i någon mån lindra flickornas besvikelse härvidlag inbjöd storhertiginnan barnen Rosenberg till slottet och tog själv hand om den unga konfirmanden.

Somrarna tillbringar familjen von Rosenberg numera gärna på gården Holzammerhof, nära Passau i Bayern, där familjemedlemmarna med förkärlek företa sina »grävningar», varvid grönsaks- och jordgubbslanden främst locka de flitiga händerna. Detta lantgods förvärvades av envoyén von Rosenberg under hans ministertid i Wien, då familjen om söndagarna plögade fara dit för att njuta lantlivets behag. Från sommarens besök i hemlandet medför fru von Rosenberg i år den glada vissheten att det tyska folkets arbetslust och skapande kraft på de flesta områden åter kommit i sina rätta gängor och med beundran och tillfredsställelse förnimmer man hur de tyska kvinnorna, och bland dem ej minst de s. k. fina familjeflickorna numera försörja både sig själva och sina föräldrar med sitt arbete. »Det har nästan blivit något försmädligt för en ung flicka att icke tillhöra de självförförandes led», säger fru von Rosenberg, »medan ännu för några få år sedan en motsatt uppfattning varit gällande i hithörande frågor.» Den kvinnliga ungdomen tycks ej heller ha tagit någon nämnvärd skada av krigets fador, livsglädjen har avgått med segern i alla fall, man vill helt enkelt ej längre se bakåt. Parollen lyder ånyo: framåt, framåt mot en ljusare, lyckligare tid! Man har insett att arbetet adlar människan och allt ärligt arbete hälsar den tyska kvinnan av i dag med glädje.

Medan fru Rosenberg berättar har solen brutit fram ur lätta höstmoln och över salongens milda, gröna färgtoner dallra gyl-lene reflexer. De spela bland dalior och astrar, bland graciösa små herdinnor och knubbiga keruber från Meissen och Nymphenburg...

Och med intryck av ett hem, där solen och lyckan tycks lysa i kapp tar jag farväl av en soligt lysande kvinnoterzett.

A. Q.

Av alla bakpulver man sett sägs Tomtens vara numro ett

HUR STRINDBERG ERÖVRAR ITALIEN

EN STOR SVENSK KVINNOGÄRNING I DET TYSTA.

NÅGON GÅNG UNDER 1880-TALET besökte August Strindberg Italien. Det var endast en fransysk visit, och Strindberg hade själv ingen som helst önskan att förlänga den. »Bortkastad tid», säger han någonstades om de tre eller fyra dagar, han tillbringade i Rom. Strindberg förstod inte Italien. Och Italien hämnades genom att inte förstå Strindberg. Men trots detta håller Strindberg just i dessa dagar på att erövrå Italien.

På obetydligt längre tid än ett år ha ej mindre än fyra av Strindbergs arbeten uppförts på olika romerska scener och ett femte kommer inom den allra närmaste tiden upp. Tidningarna publicera långa essayer om Strindberg. Man kan visserligen inte fullt förstå detta väldiga geni, hela hans tankevärld och idéliv är så främmande för italiensk uppfattning, men man böjer sig inför det snille, som ingen vågar förneka. Med ett ord: Strindberg har slagit igenom i Italien eller är i varje fall på god väg att göra det.

Det är två personer, som vi framför andra ha att tacka för detta för varje svensk så glädjande förhållande. Den ene är Italiens mest verksamme teaterkritiker, Adriano Tilgher, och den andre är Strindbergs italienska översättarinna, fru Astrid Ahnfeldt. Den förstnämnda har genom sitt stora personliga inflytande och sina såväl i press som från estrad uppmärksammade ord skaffat Strindberg gehör.

Astrid Ahnfeldt, sedan ett par decennier bosatt i Italien, har alltmera tagit som sin uppgift att sätta italienarne i direkt kontakt med svensk litteratur och svensk andlig uppfattning. Hon har hållit vägledande föredrag över dessa ämnen, men det är dock framför allt såsom medarbetare i Italiens främsta kulturella tidskrifter och största dagliga tidningar, som hon har kunnat

Fru Astrid Ahnfeldt.

fullfölja denna sin tanke. Ofantliga ha de svårigheter varit, som hon haft att övervinna, men nu ser det äntligen ut som om Italien vaknat upp för vår litteratur och upptäckt dess egenart och värde. Zandonais omarbetning av Gösta Berlings saga för operan är ju ett talande bevis för den saken.

Vad nu Strindberg angår så utkom en f. ö. ganska dålig, från tyskan verkställd översättning av Fadern redan för ett tjugotal år sedan samtidigt med att stycket uppfördes på scenen. Varken boken eller pjäsen gjorde någon lycka, och lika litet fick fru Ahnfeldts egen första översättning av den för Italien onekligen en smula olämpliga Mäster Olof någon vidare uppmärksamhet. Sedan dröjde det ända till 1922 innan något nytt försök företogs. Fru Ahnfeldts översättning av Tjänstekvinnans son, som då på hennes initiativ inflöt i en från Florens redigerad serie av utländska klassiska författare, rönste däremot genast en mycket stor framgång och hela den 6,000

ex. stora upplagan är nu utsåld. Det blev genast — här som överallt — strid om Strindbergs namn, och denna strid skärptes ytterligare då Tatjana Pavlovas välkända teatersällskap hösten samma år uppförde Fröken Julie på Teatro Valle i Rom. Premiären, ehuru sceniskt sett mycket lyckad, närmade sig skandalen, den urartade till en formlig kraftmätning mellan visslingar och applåder. Emellertid fortsatte icke desto mindre styckets uppförande, det gavs under vinterns lopp i de flesta av Italiens större städer.

Isen blev till slut också bruten. Teatro Fennari i Rom upptog redan förra våren Oväder, som fick ett mycket gott bemötande och fortsatte i vintras med Inför döden. Strindberg var inte längre blott omtalad, han hade blivit vad man brukar kalla »i ropet». Helt nyligen gav Teatro Independente i förstklassig uppsättning och med goda krafter Spöksonaten, som blev en avgjord succés. Nu ser det ut som om antingen Samum eller Leka med elden, möjligen också båda, skulle komma till uppförande redan innevarande säsong. Fru Ahnfeldt har översättningarna i ordning och intresset hos de båda sistnämnda teaternas direktioner lovar det bästa.

Man talar i dessa dagar så mycket om svensk propaganda i utlandet. Merkantila reklamföretag uppmuntras på alla sätt, filmens utlandsmission beaktas och underlättas, och på sistone har man ju t. o. m. velat förskaffa boxningsporten vissa förmåner just för utlandsreklamens skull. Men när det gäller att göra vår störste författare tillgänglig för ett kulturfolk på 40 millioner människor, då får det ske i tysthet och utan uppmärksamhet. Det vore inte för tidigt, att förhållandet bleve ett annat.

BRAGE ENGEDAHL.

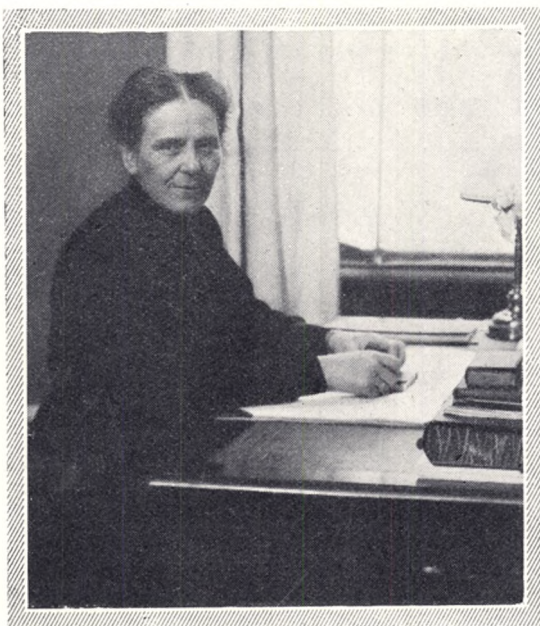
EN JUBILERANDE STOCKHOLMSSKOLA

LYCEUM FÖR FLICKOR FEMTIO ÅR.

MAN KÄNNER SIG LIKSOM JÄVIG ATT vittna om sin egen gamla skola. Man kan inte jämföra den med andra, man vet inte om den är den utomordentligaste av alla skolor med det utomordentligaste systemet — det vimlar ju så av nya "system" på den pedagogiska marknaden — man törs inte säga att den är den bästa av alla skolor. Men ändå är den bäst. För oss som ha gått där, som kalla den "vår skola" och som nästan äro svartsjuka på våra efterträderskor.

Nu skall vår gamla skola fira jubileum. Lyceum för flickor fyller 50 år och man känner sig återigen höra ihop med dess historia, lärarkår och lärosalar, som i fjärde klassen, i sjätte klassen och tredje ringen syntes bereda ens otåliga själ en hotande evighetstillvaro. Men evigheten tog alltför snabbt slut och runt om i Stockholm och ute i landet sitta nu "gamla" Lyceumsflickor på sina platser som läkare, lärarinnor, i hemmen som fruar och mammor, på kontorsstolen, i barnkrubbor och var allt flickor med normalskolekompetens eller studentexamen nu för tiden hamna. Och när de få veta att Lyceum har jubileum, blir det rörelse i minnas hjärtevrå.

Lyceum har gamla goda, man skulle nästan vilja kalla det hemtrevliga traditioner från den tid, då den privata företagsamheten i smått var mera vanlig än nu. D:r Gustaf Sjöberg och hans maka fru Hanna Sjöberg lade grundstenen till Lyceum och inhyste sig och sin lilla skola i några rum på Jakobsbergsgatan — detta var den blygsamma början, som genom stiftarnas brinnande entusiasm och säll-

Fröken Anna Ugglå.

synta förmåga så småningom givit det nuvarande Lyceum med över 400 elever i eget stort hus vid

Kommendörsgatan. Mellan dessa torra fakta ligga dock många levande händelser, motgångar och framgångar, märkliga lärargärningar och den långa raden av växlande flicköden. Dr och fru Sjöberg njuta efter slutad möda vilans tid på sin gård utanför Visby. De överlämnade sitt verk i fröken Anna Ugglå händer, "vår föreståndarinna", som jämte rektor lett skolans skötsel sedan 1903. Hon har blivit Lyceums själ. Med den djupaste beundran och tacksamhet nämna vi gamla elever hennes namn. Icke med många ord men genom det starka intrycket av sin personlighet fostrade hon oss flickor. I hennes blick fanns allvar, vänlighet, stränghet och förståelse och något av den svenska, ärliga trofasthet, som säges bo i de Värmlands dalar, där Anna Ugglå sett dagens ljus, hennes fasthet och orubbliga plikttrohet besjälade skolans anda och många ha säkert sedan ute i livet känt det som en styrka att ha mött henne och fått växa upp under hennes vård. Men jämte fröken Ugglå finns det många andra lärarinnor och lärare som vi med tacksamhet minnas, sedan läxplugg, besvärande förhör, underkända skrivingar, "grunda" varningar, m. m. sådant, som sätter krydda på tillvaron och varförutan det bestämt vore odrägligt att gå i skolan, fått det förgångnas leende patina. Dock utrymmet tillåter det icke. Det får bli mera sagt när Lyceumsflickor alltifrån 1875 och till nu träffas den 17 dennes för att fira Lyceums jubileum, som är en vacker bekräftelse på skolans framgångsrika arbete och betydelsefulla pedagogiska insats i huvudstaden.

Eva Nyblom.

KOBBS THÉER
KOBBS THÉER

äro sedan 100 år tillbaka kända och erkända såsom de förnämsta och drickas därför i de flesta svenska hem.

äro de enda i Sverige, som stå under vetenskaplig kontroll.

KORT ELLER LÅNGT?

LÅNGT SVARAR MONSIEUR AUGUSTE, KORT SÄGER
MONSIEUR CHRISTIAN — VAR OCH EN
EFTER SIN SPECIALITET.

Stora kammar äro moderna.

SEDAN BEAUMARCHAIS TID, JA långt dessförinnan, har Figaro spelat en viktig roll inom franska kvinnovärlden. Även om han numera upphört att vara postillon d'amour, är han alltjämt de skönas förtrogne och disponerar en del av deras tid. Detta gäller kvinnorna inom alla samhällsklasser. Även de som ej bada alltför ofta göra täta besök hos hårfrisören. Går man en lov en lördagskväll i Ménilmontant, ett av Paris fattigaste kvarter, möter man kvinnor vilkas frisyrier äro så oljeglänsande och så lockiga att inga päpiljotter kunnat åstadkomma dylika mästerverk. Och detsamma gäller dampubliken på Gaité Montparnasse, en varietéteater av enklaste slag.

Figaro bevisar bäst sin makt genom att inga kvinnliga hårfrisörer förekomma — ett och annat undantag bekräftar endast regeln. Hustru och döttrar få vara mannen behjälplig med rengöring av håret och med löshårsarbetet. En kvinna kan inte ondulera, säger den franske hårfrisören med förakt i rösten, därtill fordras kraft och handlag och det tar många år innan man lär sig yrket!

Det finns i Paris många förnämliga coiffeurer. En del berömda för sin färgning, en del för sin ondulering, en del för sin klippning. Och varje dam håller trofast på sin Charles, sin Marcel, sin Raoul. Figaro tituleras gärna med sitt förnamn med eller utan Monsieur framför, och i elegant skrivstil läses detsamma på affärens skylt.

För att få höra en man av facket tala om hårmodet, sökte jag upp Auguste, en storhet inom yrket. Han färgar presidentfruarna. Jag behövde dock ej vara rädd att stöta på Madame Doumergue med en pappersstrut på huvudet för att hålla färgdegen varm, dels därför att hon ej existerar, dels därför att Auguste får besvära sig till Elyseepalatset. Men gärna gör han intet hemarbete. Den kund, som kan förmå honom därtill, får kännbart betala hans tid och besvär.

Auguste förde mig upp i sin privatvåning och in i en liten sal, runt vilken löpte en rad små glasmontrer. Inom desamma sutto olika hårknippen med vidhängande namnlappar. Som jag var för diskret att närmare studera. — Vi slogo oss ner. Han talade och jag begrundade.

Den moderna Eva.

Varest två eller tre damer äro församlade så dryftas alltid frågan om håret skall vara kort eller långt. Här ges ett för alla parter tröstande orakelsvar från Paris, där Figaro är en stor makt i staten.

»Min tro är, att det kortklippta modet icke kommer att stå sig... Det har en viss piff »ça a du chien» det är icke fråga om. Men för egen del hoppas jag att det snart skall vara på retur. Därför har jag samvetsgrannt gömt mina klienters hår för att av desamma förfärdiga lockar, knutar, ja chinjonger om så erfordras. Flera ha redan kommit till mig och begärt att jag ska ordna något litet hårparti för nacken att bära på kvällen. Till stor toalett har det korta håret aldrig gjort sig.

För yrket i sin helhet har det varit en god inkomstkälla, ty det korta håret krä-

Bröllop har firats på Trolleholms slott mellan greve Frits von Rosen, son till hovstallmästaren, greve Clarence von Rosen och hans maka f. friherrinna von Blixen-Finecke, och fröken Viveka Bonde, dotter till kammarherren, greve Gustaf Trolle-Bonde och hans maka f. grevinnan Falkenberg av Bålby.

Två kortklippta huvuden friserade med löst hårparti till aftontoalett.

ver en noggrann skötsel. En ondulerad dam är en styggelse. Men en hårknut i nacken, uppehållen av en hårkam och avslöjande en rosenröd öronmussla, är elegant — så långt kommer vi väl näppeligen redan i vinter. Ida Rubinstein i Idioten av Dostojevsky hade jag kammat så i vintras... Och jag kan ej säga alla de komplimanger som jag fått höra där-om...»

Augustes förkärlek för det långa håret såsom kvinnans skönaste prydnad var så påtaglig, att jag efter mitt besök hos honom körde direkt upp till Christian, en dansködd hårfrisör, berömd för sin klippning.

»En verklig artist», — hans älsklingsuttryck — »kortklipper gärna damerna, ty det är ett mod som föryngrar och förskönar dem. Men det gäller att ha blick! Göra så att ett stort huvud ser litet ut, och ett litet något större. En pageklippning blir lätt vulgär, om den ej är utförd av en verklig artist. De damer, som tröttnat på det kortklippta håret — dylika tycks alltså finnas såväl hos honom som hos Auguste — kammar jag helst med en liten rulle i nacken, som icke förrycker huvudets form samt ondulerar med en två, tre mjuka vågor. Bena på mitten endast i de fall att ansiktsdragen äro regelbundna. Annars bena vid sidan. Lugg? Nja... För de som ha fult eller tunnt hårfäste... Men då föredrager jag en postiche... vi ha dylika lätta som luft, och så artistiska...»

Men på två damer som låta håret växa eller ordna frisyri i nacken, komma fem och låta klippa sig... som ju är min verkliga specialitet. Så nog är och förblir det modernt med kortklippt.»

Ganska belåten körde jag hem. Ty jag kunde lugna de kortklippta med att deras frihetstid ännu ej är förbi. De långhåriga med att deras tid är i uppsegling.

PARTOUT.

Slösar Ni?

Att handla livsmedel på kredit är att slösa. Köp dem därför kontant i någon av våra 123 livsmedelsbutiker.

Konsumtionsföreningen
Stockholm m. o.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

ELIN GULLBRANSSON.
F. Hardin, Göteborg. Änka
efter apotekaren Gillis Gull-
bransson.
85 år den 21 oktober.

ANNE-MARIE TIMELIN.
F. Ambrosius, Vittsjö. Maka
till f. d. kyrkoherden i Van-
kwa och Ignaberga, E. Th.
Timelin.
80 år den 17 oktober.

LOUISE LEWENHAUPT.
F. Örn, Mellerud. Änka ef-
ter kaptenen, greve A. M. E.
Lewenhaupt.
75 år den 20 oktober.

HULDA LUNDELL.
F. Odin, Stockholm. Änka
efter handlanden Axel C.
Lundell.
75 år den 21 oktober.

ELISABETH de LAVAL.
F. Lewin, Stockholm. Änka
efter filosofie doktorn Patrik
de Laval.
70 år den 19 oktober.

HEDVIG SÄDBOM.
F. Lindberg, Kristianstad.
Maka till överstelöjtnanten
Johan Sädbom.
65 år den 16 oktober.

ESTER GYLLEGAHM.
F. Bexelius, Stockholm. Maka
till majoren Konrad Gyllen-
gahm.
65 år den 19 oktober.

ULLA TROLLE.
F. frih. Falkenberg, Lands-
krona. Änka efter ryttmästa-
ren Fredrik Trolle.
65 år den 19 oktober.

ANNA HJORTH.
Fröken, Kragenäs. Förestån-
darinna för Skyddshemmet
för flickor å Kragenäs.
60 år den 13 oktober.

ALINE CRONHIELM.
Fröken, Stockholm. Skrift-
ställarinna. Dotter till majo-
ren, greve Carl Cronhielm o.
hans maka f. Björkenheim.
55 år den 20 oktober.

**GERTRUD ALMQVIST-
BROGREN.**
Fru, Göteborg. Författarinna.
Maka till författaren Erik
Brogren.
50 år den 16 oktober.

GERDA BERGMAN.
F. Janson, Stockholm. Maka
till byggnadsingenjören Axel
Bergman.
50 år den 16 oktober.

ELSA ARFVIDSON.
F. Frunck, Hälsingborg. Ma-
ka till f. d. 1:e trafikinspek-
tören Gerhard Arfvidson.
50 år den 17 oktober.

ELSE FOCK.
F. frih. von Thielen, Hälsing-
borg. Maka till ryttmästaren
Ewald Fock.
50 år den 18 oktober.

HEDVIG af PETERSENS.
Fröken, Flyinge. Skriftstäl-
larinna. Dotter till översten
August af Petersens och hans
maka f. Berger.
50 år den 18 oktober.

AUGUSTA STRANDBERG.
En av Uppsala mera kända affärsmän, grossh. A. Strandberg, firade nyligen sitt fyrtioåriga
affärsjubileum. På högtidsdagen överlämnades K. Sällskapet Pro Patrias större guldmedalj
till fröken Laura Svensson, som tjänstgjort i firman under 27 år, och den mindre medaljen
i guld till fröken Ida Svennbeck för 25 års tjänst. Grossh. Strandberg riktade även ett
tack till den förste medarbetaren, hans maka fru Augusta Strandberg.

IDA SVENNBECK.

LAURA SVENSSON.

EVA LINDER †.

F. Pontén, Pjätteryd. Maka
till kyrkoherden i Pjätteryd,
Samuel Alfr. Linder.
* 1864, † den 7 september.

LILY LILIENBERG †.

F. Sjölander, Saltsjö-Storän-
gen. Maka till presidenten
Nils Lilienberg.
(Text sid. 1104.)
* 1879, † den 1 oktober.

RUMFORD BAKPULVER GER DET SMAKLIGASTE BRÖDET

VINTERKAPPAN. AV PER VILH. ENSTRÖM

DET ÄR LARS PERSSON I LILLÄNGEN, den raske, gladlynte småbrukaren och sockenskrivaren som berättar, och vi, några av hans vänner, som andäktigt lyssna. Det är en söndagsafton på höstsidan, med grannt solsken och blickstill sjö. Vi sitta på bänken i den lummiga bersån ute på gården, ha piporna tända och njuta av tillvaron efter bästa förmåga.

Och Lasse släpper iväg sin historia, med den färdighet och fart som god övning ger.

Jon i Lövgården och Ol-Larssons Lisa tyckte om varandra och hade gjort det så länge, att allt kunde anses klappat och klart dem emellan.

Vi sågo ofta det unga paret gå förbi här om söndagskvällarna arm i arm, slutna lika tätt till varandra som bark och träd och strålände av kärlek och himlastormande lycka, så att min Lena och jag blevo helt varma om hjärtat och började påminna oss och tala om flydda tider. Då foro vi och skyltade på samma vis efter bygatan om helgdagsaftnarna, lika blint förälskade, lika lyckliga och lika ovetande om, vad dylik älskogslek för med sig längre fram, när levande livet tar i med sina hårdhandskar och rättfällan slagit igen.

Det unga parets föräldrar, förmöget folk på båda hållen, hade ingenting emot partiet, de tvärtom sköto på med båda händerna. Följaktligen började såväl jag och käringen som annat folk här omkring taga för avgjort, att vi rätt snart skulle mottaga bjudning till ett sjudundrande bröllop i gammaldags stil i den vackra Backgården, där Lisa var enda barnet.

Men i denna syndiga och orofyllda värld går det inte alltid som man tror, hoppas eller beräknar — ett, tu, tre spelar ödet in, vänder upp och ned på allt och leder händelsernas skummande och sorlande bäckrännin i en helt annan strömfåra än den väntade och planlagda.

Vi fingo med förargelse lägga åt sidan de lysningspresenter vi i vår enfaldiga säkerhet köpt, bröllopet torkade in, det vart slut mellan Jon och Lisa, så slut det någonsin kan bli!

Nu mera undveko de ihärdigt att träffas, de slogo en krok för att slippa mötas, och hände oförhoppandes någon gång att de stötte ihop betedde de sig som om de aldrig haft det minsta med varandra att göra, aldrig arm i arm gått förbi min eller andras stugor eller över huvud någonsin ägnat varandra en varm tanke eller en öm känsla.

Ingen kunde begripa vad det var för konstigheter som farit i dem. Lena och jag, som tack vare tämligen nära släkt- och grannskap hyste ett livligt intresse för dem, funderade och gissade hit och dit, men ingen av oss visste eller kunde räkna ut någon rimlig anledning till den tvära brytningen.

"Du skall få se att det är rena obetydligheter,

En fnurra på tråden redes upp på behändigt sätt i denna trevliga skildring från vår landsbygd.

skvaller i en eller annan form eller något i den stilen", ansåg Lena. "Jag minns i min egen ungdom hur litet det vill till i dylika fall innan det blir ledsamheter av. Och så ont man får slita sedan, när stoltheten och kärleken kämpa mot varandra! Och vad man, sedan missförståndet är uppkärlat, får harmas över sin orimliga enfald. Fästmötiderna i all sin ljuvhet är en farlig och orolig tid."

"Fästmanstiden är knappast bättre", inföll jag, vid tanken på alla vidriga omständigheter, alla förargelser och rena dumheter som i rikaste mått utmärkte den väg som för mig ledde fram till Månedals kyrkas altarring.

"Det är riktigt synd om dem", återtog Lena. "Man kan se hur ont de slita på var sitt håll. Lisa har rödkantade ögon och blir blekare och blekare för var dag som går, och Jon har börjat suppa, sägs det, vilket är ett dåligt men ofta använt sätt att söka glömska för en hjärtesorg. Om man kunde på något sätt föra ihop dem så att de tvingades till ett förtroligt samtal och en uppgörelse, är jag alldeles säker på att allt skulle reda upp sig och banden dem emellan tillknytas starkare än någonsin förut."

"Hur tänker du arrangera den saken?" sporde jag, ty jag anade att hon redan hade sin plan färdig. "Vi ha potatishackning åt veckan", sade Lena. "Gå du helt enkelt och leg Jon att komma hit och hjälpa oss taga upp potatis en dag, t. ex. onsdag. Jag skall å min sida lega Lisa. Fram på dagen laga du och jag så, att vi bli sysselsatta på annat håll och lämna dem ensamma. Mer behövs ej. På kvällen gå de härifrån arm och arm, så sant jag heter Lars-Pers-Lena."

Jag hyste mina starka tvivelsmål, men saken var onekligen värd att man gjorde sig detta lilla omak, så jag sade ingenting emot, utan gick och legde Jon, och Lena tog i färd med Lisa. Och båda lovade komma.

Dagen randades solig och vacker, och från var sitt håll anlände i tidig morgonstund de f. d. älskande.

Början föreföll icke mycket lovande. Jag kunde icke märka att de hälsade på varandra då de möttes ute på gården, och ännu aldrig har rätt en så tryckt stämning hos oss vid morgonkaffet som då Jon satt där som ett träbeläte och stirrade ned i sin kopp och Lisa var röd och vit om vartannat och tycktes vad stund som helst färdig att brista i gråt. Lenas skämt och mina välmenta raljerier voro förspilda till ingen nytta som chilesalt på väl förmultnad torvjord.

Det vart föga bättre ute på åkern. Vi togo var sina potatisfåror. Jon och Lisa visste ställa det så

att de hade mig och Lena emellan sig. Och aldrig har jag arbetat ilag med surmulnare och ordkargare folk, det är då säkert! Inte ett ord utom det allra nödvändigaste! Och så själva den stämning de spredo, kylig och gråkall, så en kunde hacka tänder invärtes, harmen och den sårade stoltheten som togo sig uttryck i sneda blickar och arga ögonkast på oss olyckliga, som understått oss att på detta sätt föra samman eld och vatten — sannerligen kände jag mig inte som en larv i en myrstack och önskade både Jon och Lisa dit pepparn växer.

Jag mätte riktigt illa under den korta stund Lena var inne och ordnade med maten, och sedan vi ätit fick jag fatt i käringen min och förebräde henne att hon narrat mig att spela med i galenskapen.

"Bits dom?" sporde hon leende.

"Inte precis, men..."

"Arbeta de sämre än andra?"

"Tvärtom. De hacka ju rent i ursinne. Jag har fullt schä att följa med?"

"Ja, vad har du då att klaga över? Låts du om ingenting! Låt dem bara hållas. Innan kvällen är nog allt annorlunda", sade Lena lugnt.

"Det tvivlar jag på."

"Vill du slå vad?"

"Vad tjänar det till", sade jag avvisande.

"Då du är så säker, så... Om allt går som jag tänkt och räknat ut, köper du den där vinterkappan åt mig, som så länge varit på tal. Om däremot du får rätt — om de gå härifrån i kväll lika oförsonsa som de kommo hit — ja då får kappan vara till ett annat år, hur gärna jag än vill ha en, och hur väl den behövs. Nå?"

"Kör till då!" sade jag och på det handslogos vi. "Och hur fort tänker du arrangera den stora försöningscenen?"

"Inte förrän på aftonsidan. De må få luttras och vändas litet till. Dess ljuvare smakar lyckan efteråt."

Ja, så började vi arbetet igen och längre arbetstimmarna har jag aldrig varit med om. Det föreföll mig som om visarna på mitt fickur fastnat i tjära. En stackars lilpojke, som av en sträng far eller mor tvingas att läsa en predikan i en tjock postilla med massiva träpärmar en söndagsförmiddag då solen skiner och andra pojkar rusta och rasa runt knutarna kunde inte ha räknat minuterna otäligare än jag. Visserligen borde den uppgift Lena och jag i självuppförande människokärlek åtagit oss ha haft sitt stora intresse, och parets beteende och minner och handlingar före den stora kuppen för mig varit åtskilligt lättlästare än en trätör teologisk utläggning på tjugufem stora sidor för en leklysten lilpojke. Men saken var den att jag förutsåg ett

(Forts. sid. 1105.)

Svenske pastorn på Runö, Gunnar Schantz firade den 28 augusti sitt bröllop. Bilden visar pastor Schantz med maka, född Fridner, omedelbart efter vigseln.

Bröllop firades lördagen den 3 oktober i Tyska S:ta Gertruds kyrka mellan arkitekten i Byggnadsstyrelsen, löjtnanten i Fortifikationens reserv Curt Björklund, son till generaldirektören E. O. J. Björklund och hans maka född Cygnæus, och fröken Ingrid Däumichen, dotter till generalkonsul Max Däumichen och hans maka f. Springer.

Kring dagens bibelord.

Utvalda för Idun av prinsessan Ebba Bernadotte.

Synd är folkets vanära. Ordsp. 14: 34.

Om vi säga, att vi icke hava någon synd så bedraga vi oss själva. I Joh. 1: 8.

Synden skall icke råda över eder. Rom. 6: 14.

Huru skulle jag då kunna göra så mycket ont och synda mot min Gud. I Mosebok 39: 9.

Den lön som synder giver är döden, men den gåva, som Gud av nåd giver är evigt liv i Kristus Jesus. Rom. 6: 23.

Den, som fördöljer sina överträdelser honom går det icke väl; men den som bekänner och övergiver dem, han får barmhärtighet. Ordsp. 28: 13.

Människosonen har makt här på jorden att förlåta synder. Matteus 9: 6.

Landwirtschaftliche Frauenschule, "Lehrgut Lindenhof"

Lehrgut Lindenhof
Post Wohldorf, Bezirk Hamburg

erstrebt die Ausbildung von gebildeten jungen Mädchen in Haushalt, Gärtnerei, Geflügelzucht u. Landwirtschaft unter Leitung bewährter Fachkräfte. Modern eingerichtetes Lehrgut von 500 Morgen in selten schöner Lage an grossem See nahe Hamburg. Heranziehung der Schülerinnen zu allen praktischen Arbeiten des Gutsbetriebes und der grossen Guts gärtnerei. Prospekt auf Wunsch.

N Ä R V I N T E R N K O M M E R

Även pälsar och pälsverk bjuda nya moder varje år. Flera av våra körsnärsfirmor i Stockholm ha haft mannekänguppvisningar i höst och därifrån och utifrån meddelas här några tips för vinterns pälsmod.

Pärlbroderier utgöra den originella garneringen på denna gråverkspäls, som har en behagligt och praktiskt avvägd klocklinje.

En trevlig promenadpäls i persian och skunk från Lindahls.

Svart sälbisam är alltid modern. Här en vacker bisampäls från hovkörsnär Lindahl, Stockholm.

Mullvad är ett ömtåligt men elegant skinn, som passar särskilt bra till aftonkappor.

OM DET FANNS NAGON MÄNSKLIG barmhärtighet i modets diktatorer, skulle de låta bli att diktera pälsmoder. Pälsverk borde inte vara underkastat några nyckfulla modeväxlingar. Ty pälsverk är dyrt och skall egentligen betraktas på samma sätt som ett smycke. Hur ofta ändrar man eller förkastar ett armband eller en ring av ädla stenar, därför att de inte är av den allra senaste modellen? Och hur försynt och långsamt förändra sig inte juvelmoderna? Och hur stolt bär man icke mormors omodernaste smycke, bara därför att det är dyrbart? Så skulle det vara med pälsverk också. Eller om inte fullt så strängt, dock något ditåt. I varje fall skulle inte pälsmoderna tillåtas variera så att om man köper en päls det ena året, den måste helt stivas om det nästa för att man inte skall se ohjälpligt antik ut. Men förresten är det damernas egen sak att i denna fråga stå för sens moralen: att aldrig skatta slaviskt åt modet vid inköp av pälsverk, utan välja måttfulla modeller.

Den utsvängda klocklinjen, som i vinter dominerar modet, ses också på årets pälsar, vilket betyder att mer fantasi och variation kan få göra sig gällande i pälsmodellerna än på länge nu. Så nog är det vackert med detta pälsmod, även om det är dyrbart och oförnuftigt. Om man vill stanna vid en kompromiss, kan man förresten få den moderna vidden på pälsen genom att sätta in klockveck i sidorna och låta fram- och bakstyckena vara oröda och raka.

Istället för förra årets nerliggande schalkrage äro de nya modellerna försedda med uppstående krage, antingen dubbelviken eller enkel, ibland stoppad med mjukt dun så att den verkar pösigt, ibland något rynkad.

Det är icke lika modernt med långa som med halvlånga och korta pälsar.

Naturligtvis amerikanskt! Svept i mängder av blörräv är den lilla damen värd åtskilliga dollars.

Mörka pälsslag, isynnerhet persian, sälbisam, electric kanin, och föl komma nog att gå mera än de ljusa, med undantag av naturrellbisam, som alltid är modernt.

Nutria efterfrågas mindre i år än förut, men silverräv har åkt ner i pris genom fluktuationer på den utländska marknaden och bör därför bli ganska begärlig hos oss. Hermelin däremot har stigit i pris i Amerika och Frankrike. Ännu så länge är den billig här, men den kommer nog att rätta sig efter utlandet och stiga även hos oss.

Just nu har hållits en mäsas i Leipzig där Sovjet-Ryssland skall försälja hundratusentals skinn. Det är ju möjligt att vi då bli riktade med åtskilligt nytt.

Men det är inte nog med vackert skinn i pälsarna, fodret spelar också en stor roll. Det moderna snusnäsduksfodret i ett virrvarr av färger visar att en päls är just av i år, men givetvis användes också de lätta enfärgade crêpe de chinefodren, eller de hållbarare av marocain eller, i dyrare pälsar, av brokad. Enfärgade foder med detaljbroderier och infällningar ser man också mycket.

Detta om pälsarna. Om annat pälsverk finns också en del att säga, men till det få vi kanske tillfälle återkomma.

DET EVIGT KVINNLIGA PÅ UTSTÄLLNING

I Liljevalchs konsthall har Sveriges Allmänna Konstförening öppnat sin höstutställning med emellan 6- och 700 tavlor och skulpturer. Av den rikliga samlingen återges här några framställningar av kvinnor sådana konstnären sett henne.

Den lilla rytaren som rider på sin mammas rygg är en lustig komposition av Herman Neujd.

En konstnärsflicka, självporträtt av Brita Näss.

Två goda vänner: flickan och hunden av Maj Jerndahl.

Dekorativ porträttkomposition av Folke W. Ljung.

Danserska, skulptur av Gerhard Henning.

Sagens österländska prinsessa, en briljant studie av Gerhard Henning.

"Martyren" kallar Stig Blomberg denna galghumoristiska framställning av en korpulent dam som skall pressa in foten i en för trång sko.

Den fylliga skönheten förskriver sig från Carl Elding.

- Steinway & Sons -
Lundholms
 Pianomagasin

Stockholm
 Jakobsbergsgatan 39

Göteborg Malmö

Den som föredrager smärt, slank figur

i stället för en tung, fet kropp, dricker som morgondryck och vid måltiden, ett glas av den välsmakande, pärlande drycken Exogen. Pris pr helburk kr. 2.50. (Motsv. c:a 50 dricksglas Exogen-vatten.) Säljes på Apotek och i Kemikalieaffärer.

Finns Exogen ej på Eder ort, exp. två burkar fraktfritt mot postförskott från

EXOGEN MANUFACTURING,
 — Stockholm —

Ottomaner en bädd kr. 75,
 två badkar kr. 100.
 Chaslonger kr. 28.
 Ekmöbler, Skinnmöbler, Sängkläder
 fraktfritt. Begär katalog. Danielssons
 Verkstad, Huddinge. Tel. Huddinge 93.

HEMFÄRGEN HÄRVAN

lämnar vid färgning av
ylle
 utmärkt resultat.

Då Härvan är billig

lönar det sig färga även större partier i hemmet.

A. W. Herdins Färgverk
 Falun.

Vid Engelska sjukan Bleksot Skrofler

och aptitlöshet hos barn i alla åldrar har Emulgon (vitaminrik fiskolja i förening med Phospho-Energon och kalk) givit utomordentligt goda resultat. Redan efter kort tids användning ger sig en märkbar förbättring tillkänna, aptit och vikt ökas, sömnen blir lugn och stärkande.

Under rekonalescens och svaghet förorsakad av klena lungor, körtelsjukdomar, blodbrist etc. är en Emulgonkur synnerligen välgörande.

Giv Edra barn

EMULGON

Fås på alla apotek i originalflom 200 och 1.000 gr.

Kring den nya äktenskaps-lagen.

Nästa föredrag i Iduns kvinnoklubb av advokaten Rut Stjernstedt.

EN LYCKAD AFTON, KAN MAN tryggt våga påstå om Idunklubbens första sammankomst för höstsåsongen i ny lokal. Klubbmedlemmarna hade talrikt infunnit sig och återseendets glädje efter sommaren var hjärtlig. Lokalen, som inte är så stor som Fenix, tedde sig ljus, glad och trivsam, och ingen trängsel blev det, trots de ovanligt många deltagarna. Alla arrangemang, dekorer, dukning, servering, betjäning o. s. v. voro gjorda med största omsorg, av vilket allt Stockholms-systemets husmor, fru E. Bohman, själv intresserad klubbmedlem sedan klubbens tillkomst, får ta äran; man märkte att en husmoderlig och omtänksam »ande svävade över vattnet».

Programmet — också lyckat, vågar man lika tryggt säga. Fröken Hedvig Valentin är en framstående recitator, fint och förståelsefullt har hon trängt in i H. C. Andersens person och verk och sin känsla för den store sagoförfattaren överflyttar hon lätt på åhöraren. Hennes stämma och dramatiska förmåga har ett rikt register, hon gestaltar sagorna så att man både hör och ser innehållet och personerna. Inte minst får hon övertygande uttryck för den skämska gracen och kavata tyckmyckenheten hos Andersens sagofigurer. Behöver det sedan sägas att klubbens medlemmar voro förtjusta och med värme instämde i fru Stjernstedts tack till recitatrisen för en värdefull och angenäm Andersenafton.

En njutningsrik upplevelse var även fru Helny Wegelius-Åsbergs sång till fröken Alida Valentins ackompanjering. Den finska sångerskan har en praktfull, varm altstämma och ett av konstnärlig andakt och glädje genomdat föredrag. Hon sjöng några sånger av Grieg till text av Andersen, ett par saker av Sibelius samt några operaarior. Man vill innerligt hoppas och förutspå att fru Wegelius-Åsberg kommer att vinna framgång, då hon i nästa månad ger sin egen konsert i Stockholm.

Kvällens rikhaltiga och utomordentligt vackra utställning, som inbjudande kläddes upp lokalens avbalkning, var anordnad av Kinamagasinet, Birgerjarlsgatan 13, vars innehavarinna fröken M. Hanson även haft älskvärdheten att bjuda klubbens damer på äkta kinesiskt té till supén.

Ett intressant föredrag.

väntar Idunklubbens damer, när de nästa gång, sekt. I torsdagen den 22 och sekt. II torsdagen den 29 okt. kl. 7,30 em., ha sin sammankomst. Den kända advokaten friherrinnan Rut Stjernstedt gästar då

Iduns byrå och expedition,
 Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

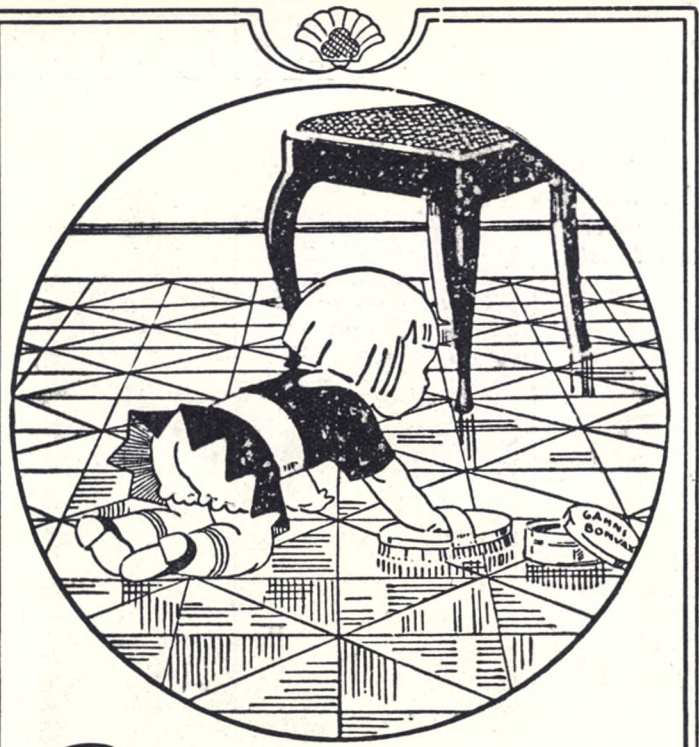
Redaktionen: ... Kl. 9-5	Expeditionen: ... kl. 9-5
Riks 8660 — Norr 9803	Norr 1602 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1-3	Annonskontoret: kl. 9-5
Riks 8660 — Norr 402	Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:
 Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre	Lediga platser	25 öre
å textside. Bestämd plats	Platssökande	35 öre
20 % förhöjning.	Pensionat., Skol- & Diverseannonser ...	

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A.	Idun uppl. B.		
Helt år	15:—	Helt år	17: 50
Halvt år	8:—	Halvt år	9:—
Kvartal	4: 25	Kvartal	4: 75

Ringa arbete

med Gahns Bonvax förlämnar Edra parkettgolv och korkmattor en djup och varaktig glans.

PUB

Kontinentens senaste modekreationer

äro på ett förnämligt sätt företrädda i vår damkonfektionsavdelnings rikhaltiga urval av kappor, dräkter, pälsar och klänningar i alla prislägen, från det mest exklusiva till de enklare vardagsplaggen. I vår klänningsavdelning har i dagarna inkommit en sändning särdeles stilfulla parisertoalletter till facila priser.

Paul U. Bergströms

DROTTNINGGATAN 74 - STOCKHOLM

Vid opasslighet

och särskilt dagen efter är det välgörande och uppriskande att dricka ett glas Frukt-Salt-Samarin, det utrensar osunda och skadliga samlingar från kroppen och uppriskar blodet, det ger välmående och vigör. Pris pr fl. kr. 2.50. Säljes å apotek samt hos drog- och fäghandlare m. fl.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

Hoffmann's Pianinon

Det ledande svenska kvalitetsmärket

Malmskillnadsgatan 25 B
STOCKHOLM

Nedsatta priser. Goda avbet.-villkor.

Badinrättningen

Telefon Sö. 330 56
och 367.

Södermalms Tvätt- & Badinrättning

Tvättinrättningen

Telefon Sö. 336 30
och 25 82.

Strumpstoppning med maskin.

En nyuppfunnen billig och
praktisk hastighetsstoppare
som envar bör för-
skaffa sig.

En firma i Malmö har nyligen utsläppt i marknaden en liten praktisk apparat, benämnd "Stickstrumpan", för stoppning av strumpor, trikkåvaror, linne och vävnader av alla slag.

"Stickstrumpan" är genom sitt kvalitetsarbete en för varje hushåll oombärlig, praktisk o. oöverträfflig artikel.

Under det att förr stoppning av strumpor och uppbyggnad av linne ofta för husmodern var ett mödosamt och besvärligt arbete, blir det numera med hjälp av hastighetsstopparen "Stickstrumpan" ett rent nöje. Det arbete, som förr tog timtal i anspråk, utträttas med hjälp av "Stickstrumpan" på några få minuter. Handhavandet av apparaten är så lekande lätt att var och en genast kan påbörja att arbeta med densamma. Varje litet barn, ja, t. o. m. personer med svaga ögon äro i stånd att med hjälp av "Stickstrumpan" utföra det finaste arbete. Apparaten fördelar och den tidsbesparing som uppstår genom användandet av densamma kan icke nog framhållas. Den med apparaten utförda, regelbundna vävningen kan omöjligt jämföras med ett för hand utfört arbete. Det besvärliga och tidsödande handarbetet bortfaller om Ni använder Eder av "Stickstrumpan". Hastighetsstopparen "Stickstrumpan" ägnar sig för all slags stoppning, från finaste linne till de grövsta yllestrumpor. Gammalt upprepgarn kan användas lika gott som nytt.

"Stickstrumpan" inbesparar tid, arbete och pengar och bör ej saknas i något hem.

Apparaten, väl emballerad och försedd med påbörjat provarbete samt utförlig bruksanvisning, erhålles för det billiga priset av kronor 3:90 plus frakt, och råda vi envar som ännu ej förskaffat sig densamma att genast tillskrivna fabrikanten. Adressen är endast Sydsvenska Maskinimporten, Avd. 12, Malmö.

Firman antager även agenter å alla platser mot hög provision och fast lön. (Annons.)

klubben och kommer att hålla ett föredrag, som vi rubricera: »Kring den nya äkten-skapslagen». Ny är ännu denna lag för den stora allmänheten, fastän den funnits till sedan flera år; vi minnas nog alla vilket rabalder och vilka hetsiga diskussioner den åstadkom under sin tillblivelse. Nu få vi av friherrinnan Stjernstedt höra, hur den omstridda lagen verkat. Ingen klubbmedlem bör försumma detta tillfälle till värdefulla och intressanta upplysningar i ett ämne, som ligger särskilt alla kvinnor om hjärtat.

Som vanligt komma musik, utställning och tésupé att utfylla programmet.

Kan en kristen gå på teatern?

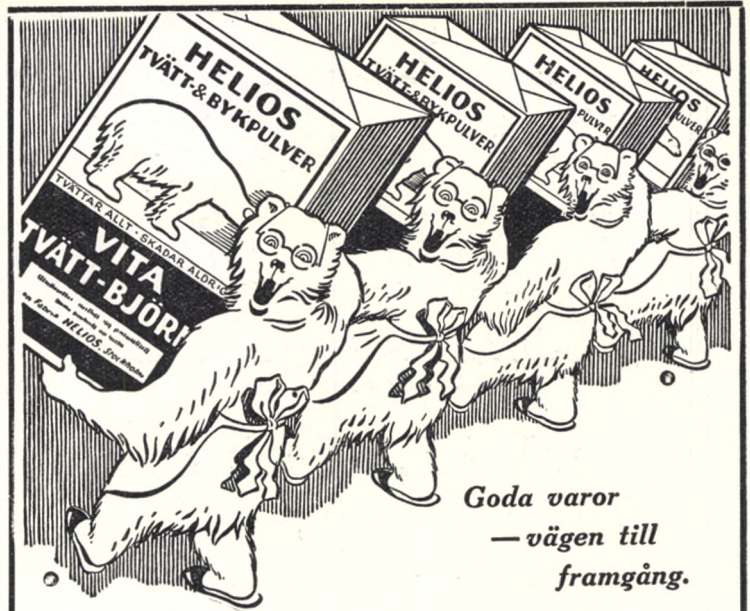
Såsom vi utlovade i förra numret följer här fortsättning på svaren till enquêtefrågan "Kan en kristen gå på teatern?" — det är red. för metodistkyrkans organ, Svenska Sändebudet, O. V. Karlsson som yttrar sig sålunda:

»Den människa, som med en levande tro omfattat Jesus Kristus som sin personlige frälsare och saliggörare kan undvara vattnet ur världens glädjekällor. En sådan människa har nämligen fötts till alldeles nytt liv. Därför måste också hennes livsgärning bli olik andra människor.» Och ju innerligare hennes förening med Gud är, ju mindre behov har hon att i nöjenas tempel söka tillfredsställelse för hjärtats längtan och själens hunger. Man måste ju även medgiva att under de senare åren — åtminstone i huvudstaden, där jag i någon mån känner förhållandena — uppförts ytterst få skådespel, vilka givit något av bestående värde åt en tänkande, djupare anlagd människa, medan gudstjänsten, som numera också i frikyrkorna i allmänhet firas under högtidligare och stämmningsrikare former än förr, giver den ro, vederkvickelse och styrka för livets, i de flesta fall, hårda kamp en nutidsmänniska har att utkämpa. Uppriven, slagen och blödande behöver hon stillhet, samling och ny kraft. Detta kan teatern ej giva. Därför finnes där i regeln intet för den själ, som kommit fram till gemenskap med Gud. För henne gäller alltfört det gamla ordet: »Alla mina källor äro i Gud».

Så vitt jag vet, finnes ingenstädes inom frikyrkliga kretsar något förbud mot teaterbesök. Ett sådant behöves helt enkelt inte. Man må ej heller tro, att de frikyrkliga äro så främmande för vad som uppföres på teatern, som man ibland håller före. Det hör ej till ovanligheten att man från frikyrkliga predikstolar i predikan och föredrag hör citat från olika författares dramer eller skådespel. På många frikyrkopastors bokhylla finner man också både på originalspråken och i översättningar de främsta dramatikerens och skaldernas verk. Och de finnas där inte bara för de »vackra bandens skull». Men ingen skulle i sitt hem eller å sin expedition vilja ha allt det, som man i våra dagar utger som teaterstycken och revyer. Ännu mindre förefinnes på det hållet något behov av att bada sin själ i detta smutsiga, ja, i många fall rent vidriga, som bjudes å en del teatrar.

För den troende är också exemplet i detta fall av avgörande betydelse. Han har medbröder. Själ kan han vara stark, under det de äro svaga. Har han då rätt fattat sin uppgift, bör han för sin broders skull avstå från det, som kan bli denne till fall. I annat fall kommer hans broders blod över hans eget huvud, en dom, som, beklagligt nog, många dragit över sig.

Den senare delen av spörsmålet är oerhört svårt att uttala sig om. Man bör ju också i detta fall hålla före, att skådespelaren tagit sin uppgift såsom ett livskall.

Goda varor
— vägen till
framgång.

Det blev bekvämare och mera ekonomiskt.

Då Tvättbjörn efter års-långa experiment och praktiska rön tillkom, mottogs han överallt med förtroende.

Att han uppfyllt förtroendet och de förhoppningar som sattes till honom, därom vittnar hans alltjämt segerrika marsch framåt.

Hans stora tvättkraft — den praktiska och ekonomiska metoden har underlättat tvättarbetet och sparat tid och pengar åt husmödrarna.

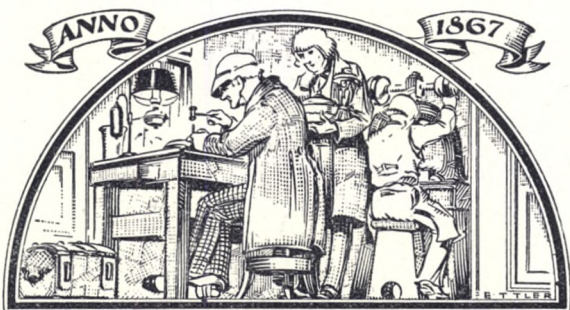
Förstklassiga råvaror, vetenskapligt avvägd sammansättning och den speciellt för Tvättbjörn patenterade tillverkningsmetoden är det som gjort Tvättbjörn bekväm och ekonomisk.

Vita Tvättbjörn

löser smutsen medan Ni sover.

Tillverkningen kontrolleras ständigt av Fil. Dr: Y. Dalström.

KVALITETEN

spelar näppeligen ifråga om någon annan vara en så avgörande roll som ifråga om nysilver, men ingen gång är det å andra sidan svårare att bedöma varans kvalitet. Fackmannen kan ofta med blotta ögat avgöra att en vara är av underhållig kvalitet men med bestämdhet fastställa att kvaliteten är god, kan han endast efter laboratorieundersökning.

Den köpande allmänheten är därför hänvisad till att grunda sitt omdöme på ett varumärke som borgar för god kvalitet.

Det ligger ju också i öppen dag, att ett företaget, som under mer än ett halvt sekel framgångsrikt arbetat på att skaffa sig namn och anseende som kvalitetsindustri, icke äventyrar detta anseende för en tillfällig vinnings skull genom att på något sätt medvetet efter-sätta fabrikatets kvalitet.

Våra fabrikat försäljas i varje förstklassig juvelerareaffär och igenkänns på nedanstående varumärke.

Inveg.
varumärke.
En borgar
för god
kvalitet.

Guldsmeds A.-B. i Stockholm är ett fabriksföretag beläget Swedenborgsgatan 50 i Stockholm. Bolaget började sin verksamhet år 1867 och har sedan dess utvecklat sig till Skandinavien's största fabrik för tillverkning av silver och nysilvervaror. Bolaget har inga egna butiker.

Kvalitets-
märket
för silver
och
nysilver.

GULDSMEDS A.-B. I STOCKHOLM

Krantz

RADIUM

För bekämpande av gikt, ischias, led- och muskelreumatism, nervsmärtor, åderförkalkning och ålderdomssvaghet m. m. uthyra vi Radeliumelement för framställning av radioaktivt vatten.

Prospekt kostnadsfritt.

Kontroll: Thor Ekecrantz, prof., John Rosengren, leg. läkare.

A.-B. Radeliumelement
Radioaktiva vatten.

(Firman grundad 1909.)

Humlegårdsgatan 29. Tel. 38 13, Stockholm.

Köp

Gislaveds

GALOSCHER

hos

Akt.-Bol. Nordisk Skoindustri,
Stockholm.

Och att då säga, att han i stället bör ägna sig åt något annat, är att beröra något av det innersta och heligaste i personligheten. Ingen kan, utan att det förr eller senare hämnar sig, lämna det livskall, han efter samvetsgrann prövning funnit vara sitt. Den, som ändå gör det, dödar något av sitt bästa, ja, en sådan kan till och med ödelägga hela sitt liv och bli en orsak till fördärv och ängslan i vida kretsar. Av obetänksamhet eller i ungdomligt övermod bör dock ingen viga sitt liv till tjänst på de tiljor, som föreställa världen. Livet är också där allvarligt, och även där gäller det att många äro kallade men få utvalda.

O. V. Karlsson.

Gyllene ord.

Thomas à Kempis: Jag har överallt sökt ro men icke funnit den annorstädes än i ensamheten och i umgänget med mina böcker.

Otto Funcke: Ju högre och djupare en natur är anlagd desto bittrare marteras den av tanken på livets ändamålslöshet.

Densamme: Den som har en hustru, som förtjänar namnet, han skall i regel fara väl av att följa hennes instinkt. Vad som gör mannen till man vad som passar och gagnar honom vet den äkta kvinnan ofta bättre än mannen själv. Bland hundra fall, då det gäller en meningsskiljaktighet mellan man och kvinna, har den äkta hustrun rätt i sitt råd nitiofem gånger. Rätt skaffar hon sig visserligen även i de fem fall, då hon har orätt!

M. N—g.

Till Iduns porträttgalleri.

Presidentskan *Lily Lilienberg*, gift med presidenten i Göta hovrätt *Nils Lilienberg*, föddes den 17 mars 1879 i Bettna församling i Södermanlands län. Hon var dotter till framlidne stationsinspektorn *G. Sjalander* och h. h., född *Pettersson*. För dem, som kände *Lily Lilienberg*, framstod hon såsom en sällsynt ljus och ädel personlighet med en vaken och klar intelligens och ett hjärta, som alltid ömmade för de fattiga och betryckta. Hon stod städs vid sin makes sida i hans arbete, och under de sju år, han var riksdagens justitieombudsman, gav hon honom många goda och varma impulser. Hennes död, orsakad av en häftig lunginflammation, har framkallat den djupaste bestörtning och sorg bland hennes vänner.

Kvinnorna ute i världen.

Av *Ann Margret Holmgren.*

KVINNORÖRELSEN I TURKIET har fått fart. I Konstantinopel finns en damklubb med 300 medlemmar. Föreningen har uppställt egen kvinnlig parlamentskandidat, och visar stor aktivitet. De turkiska framstegskvinnorna ta med mycken iver kändedom om de västerländska kvinnornas förhållanden. Slöjan är för länge sedan kastad, och frihetsvindarna blåsa om kinderna. Snart få vi kanske höra att haremsseden också avskaffas. Det är ju på tiden.

Ett stort framsteg i Antwerpen är att borgmästaren stängt alla bordeller. Det samma väntas ske i Bryssel. Och det är starkt påtänkt att inrätta kvinnlig sedlighetspolis. Sådant torde vara ett önskemål bland kvinnor i alla länder, inte minst i Sverige där sedlighetstillståndet på huvudstadens gator väcker häpnad hos utlänningar och är en ständig plåga för alla ärbara kvinnor.

Husmödrarna i U. S. A. ha fått en egen byrå, en avdelning av lantbruksdepartementet, och naturligtvis en kvinnlig chef. Byrån kallas »The Bureau of Home Economics». Den ger upplysning och hjälp i allt som angår föda, kläder, bohag och mycket annat som husmödrar behöva veta för att sköta sitt hus klokt och sparsamt.

Idrottsframsteg är också något att glädjas åt. När den norska unga fröken *Baby Rolland* vid sitt första inträde i travtävlan på Bergens banor vinner två

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
APOTEKET VASENS APOTEKSVARUCENTRAL VITRUM, STOCKHOLM

Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.
Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

Motarbete anlag för fetma genom att dricka

ENO'S "FRUIT SALT"

ENOS är sedan över 50 år tillbaka känt över hela världen som en skummande, uppfriskande och stärkande hälsodryck för ung och gammal. Det verkar välgörande och skyddande vid upprätthållandet av dessa naturliga, renande och regelrätta funktioner, som äro oskiljaktiga från fullkomlig hälsa. Använt regelbundet, verkar ENOS förbättrande på det allmänna hälsotillståndet och livskrafterna genom dess naturliga, milda, renande verkan.

Särdeles värdefullt vid fall av dålig matsmältning, väderspänning, reumatism, gikt och annan form av dålig ämnesomsättning.

Helflaska Kr. 4:—
Halvflaska " 2:25

Till salu hos samtliga apotek och alla ledande färg- och specieraffärer.

Tillverkas endast av
J. C. ENO Ltd, London, England.
Generalagenter: A.-B. PLATIN & Co., Stockholm.

Astra-Maltos

välsmakande, lättsmält näringsmedel för barn, digivande mödrar och konvalescenter.

Förordas av läkare.
1/2 burk Kr. 3:25
1/2 " " 2:—

Hushållsförpackningar kr. 5:—
Försäljes å apotek, tekn. och specieraffärer.

GLORY TANDCRÈME

Där ligger något under,

att

PARADISMADRASSERNA

vunnit en så stor framgång. Förklaringen är den att allt stoppmaterial sorteras, renas och decifriceras å egna moderna specialfabriker.

Paradismärket står därför i en klass för sig.

Tillverkas av:

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG.

Fjädderrenseri, Tagelspinneri, Täckfabrik. Erh. i varje möbel- & sängklädersaffär.

Hushållshandskar

6-6½-7-7½-8
2: 50 paret, extra tjocka 3: — paret. Aderbräcksstrumpor o. alla slags sjukvårdsartiklar i lager, full garanti. Humana priser. Förstklassigt parfymeri med toillet- o. tekniska artiklar 10% extra rab.

CITY.

Gratis katalog

Jakobsbergsg. 27, hörn. av Regeringsg. Flemmingg. 13, mitt för Separator. Till landsorten mot postförskott.

Kjolplissering

Maskinmärkning, hälsöm och brodering. Ingeborg Lindeberg, Specialateljé, Mästernamnelsgatan 32, Stockholm. Ordre till landsorten omgående.

N. K:s populära

UNDERKLÄNNING

i prima konstsilketrikå, rak modell med bred fall. Finns i för hösten lämpliga färger till

Kr. 8: 50

Damtrikåavd., b. v.
Blusavd., 1 tr.

A/B NORDISKA KOMPANIET

pris och dessutom ett extra pris för stilfull körning, då är det inte bara Norges kvinnor som bli en smula stolta. Travtävling är ju visserligen en sannskyldig överklassport som endast få ha tillfälle att idka, men i alla fall är det roligt att se att en ung kvinna har mod och självtillit nog att ge sig ut i tävlan med män inför en åskådareskara på ett par tusen människor. Också mottogs hennes prestation med jubel. Det var första gången en kvinna vågat sig på en tävlan på denna bana. Ordföranden önskade henne välkommen och hoppades att andra kvinnor skulle följa hennes exempel.

Inte lika lyckat var den nittonåriga simmerskan miss Gertrude Ederles försök att simma över engelska kanalen. Men det var ändå ett sådant kraftprov det hon gjorde, att det har väckt beundran. Hon simmade ungefär två tredjedelar av sträckan på 8 timmar och 44 minuter medan den som hittills nått den bästa tiden gjort hela turen över på 16 timmar och 23 minuter. Hon följdes av en båt med beundrare, journalister och — räddare.

Orsaken till miss Ederles plötsliga utmattning ansågs vara att hon från början simmat i för hastigt tempo. Hon väntas återkomma nästa år med ökad erfarenhet. Emellertid var det vackert så det hon gjorde. Det finns nog inte många män som göra henne det efter.

Det ekumeniska mötet borde ha fått höra vad »Norges Kvinder» meddelar nämligen att från Luther och hans maka, Katarina av Bora härstamma 160 nu levande släkter med sammanlagt 482 levande medlemmar. Detta hade säkert fröjdade de vördade fäderna, som väl inte betänka hur världen skulle se ut om alla tiders äkta par välsignats med så talrik avkomma. Då vore det nog litet »trängt om saligheten» som det heter, på vår lilla planet.

Vinterkappan.

(Forts. fr. sid. 1099.)

grundligt fiasko av alltsammans, icke vågade vänta någon lycklig upplösning på detta vresigt surmulna och ihärdigt tystlåtna drama.

"Stackars Lena!" tänkte jag vemodigt. "Hon får allt gå utan kappa en vinter till."

Jag vet inte vad Lena innerst tänkte och kände, men hon såg ut att vara i sitt gamla, glada humör och icke en enda gång frågade hon vad klockan var, vilket visade att tiden för henne ej gick saktare än vanligt. Hon hade nog ännu ej uppgett hoppet om den varma, sköna vinterkappan.

Efter middagen sporde jag henne åter, ännu otåligare än vid frukosten, om hon icke snart ansåg ögonblicket för handling inne.

"Strax", svarade hon. "Gå du bara ut på åkern en liten stund till."

Jag lydde motvilligt. Och potatisgräven gingo åter som maskiner och tystnaden ruvade tung och hårdnackad över det av kölden brunstekta och av höstregnet upplösta potatislandet.

Då kom äntligen Lena springande med andan i halsen.

"Grisen har brutit ner balken och står i färd med att äta upp hönsen våra", skrek hon. "Du måste komma på fläcken och hjälpa mig."

"Strax", svarade jag villigt och kastade grävet i det jag nyfiket granskade Jon och Lisa.

Båda tittade upp, synbarligen ganska illa till mods.

"Kanske jag ska följa med till hjälp?" sade Jon.

"Grisen är måhända ilsken..."

"Jag... jag kunde hålla hönsen undan grisen så att han inte når dem", stammade Lisa.

"Inte!" avdömde jag brått och bestämt. "Stanna ni lugnt kvar! Vore väl skam om inte Lena och jag skulle reda oss mot en tre månaders gammal griskulting och en tre, fyra höns. Jag blir nog inte borta mer än en tio minuter. Så länge stå ni väl ut med att vara på tu man hand?"

Då blevo de röda i ansiktet båda två och tittade för första gången varandra i ögonen. Och jag sprang ifrån dem och direkt in i ladugården, där intrigmakerskan Lena stod och storskrattade vid balken som *inte* var nedbruten och såg på grisen, som aldrig ens drömt om hönsstek och vidlyftigheter. Hönsen kacklade fredligt i sin bur och allt var frid och ro och väl beställt.

Jag stannade andtruten; allt annat än segerviss

Denna hudcreme för Edra händer

och de bibehållas vackra, vita och lena trots arbete.

F. Pauli's äkta

Liljemjolk-Crème

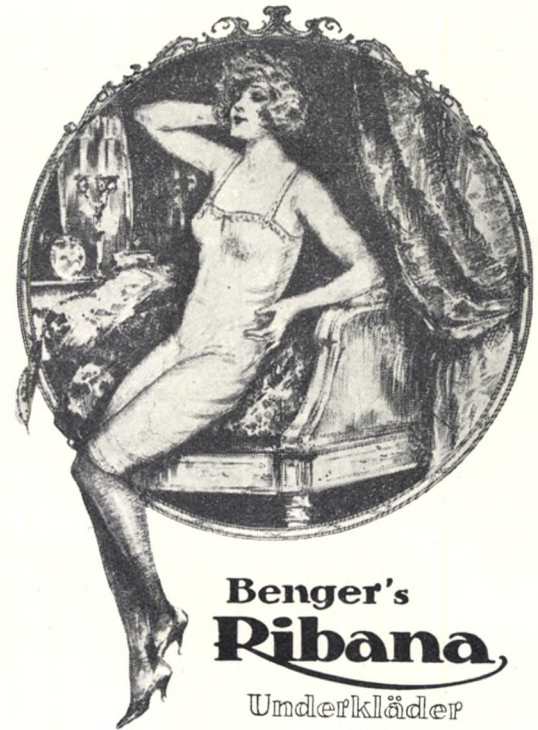
skyddar händerna från att spricka sönder, samt botar på kortaste tid narighet och rodnader. Den är nämligen sammansatt av läkande och hudförskönande ämnen, vilka helt absorberas av huden och gör den mjuk och len.

OBS! Priset på originalburk nedsatt till kr. 2: 50.

**Olycksfall- och sjuk-
Skadestånds-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.**

Försäkrings A-B. NORAN, Göteborg.

Benger's Ribana

Underkläder

äro eleganta och praktiska samt synnerligen elastiska, varigenom de alltid bibehålla sin ursprungliga form även efter tvätt.

Är den stora tvätten redan färdig!

Förr hade husmodern skäl att klaga över den "förskräckligt dyra" och besvärliga tvätten. Men det har hon sannerligen icke nu, om hon lärt sig att använda en så enkel, bekväm och billig tvättmetod som

Persil-metoden

Persil, det självverkande tvättmedlet, klarar den största byk fort och väl utan borstning och skrubbing och med endast en kort kokning av kläderna.

Dessa äro efter 1/4 timmes kokning färdiga att sköljas rena. Och de bliva verkligt rena. Prova och se!

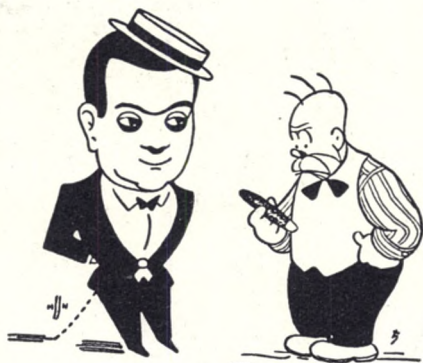
Den tvätten riktigt sköta vill brukar aldrig annat än

Persil

Pris 50 öre pr paket.

Lägg först i blöt i HENKO — Henkels tvätt- och hushållssoda — så underlättas och förkortas tvättningen ytterligare, oavsett tvättmetoden. Pr paket 20 öre

Henkel
Kemiskt Tekniskt Aktiebolag,
STOCKHOLM, Bredgränd 2. Tel. N. 285 13.

O Adamson, oi här jag dig förbanna din hasanna? Ej sticka tobakskyggar sig men åskmoln kring din panna. Säg svider det och malar i dina luftkanaler?

Knytt ej för slik hemskelse mot monopolet näven! Njut gärna åskad rökelse, men åi Caruso även! Då röker du med fördel var dag cigarr med gärdel!

CARUSO

BRÖSTTABLETTER
SÄLJAS ÖVERALLT!

Hultmans

och tittade på min alltjämt skrattande äkta hälf. "Nog är du påhittig i lögnväg som en hästhandlare", sade jag smått förebrående. "Men vad tror du detta nyttar till?"

"Jag får mig en vinterkappa, detta är ett. Och gör två vilsledda en tjänst som de aldrig kunna tacka mig nog för, det är det andra", sade hon.

"Gör dig inte så säker!" manade jag.

Hon gläntade på dörren och pekade utåt åkern med strålände ögon.

"Var god och titta, tvivlande Tomas! Kan du se vad de ha för sig?"

Så vitt jag kunde se var detta så litet som möjligt, åtminstone sett ur min synpunkt som deras arbetsgivare. De stodo mitt emot varandra stödda på var sitt grävskaft. Fullkomligt orörliga.

"Nu ha de sin stora uppgörelse", sade Lena triumferande. "Vänta litet till, ska du få se en syn som fröjdar ditt öga."

"Vad jag nu ser, är just icke ägnat att fröjda hjärtat så synnerligen. Ska jag betala dem dagspenning för att de ska stå där och ingenting göra?"

"Stackars lille gulle Lasse! Och utgiften för kappan till. Här blir konkurs med dig endera dagen."

Jag fick mig en vänligare klapp än på mången god dag.

Som jag fann det genant för en karl att stå där och smygitta, gick jag och satte mig på mjölkpallen. Men Lena hon var kvinna, och hon stannade kvar på sin utkikspost.

Plötsligt vände hon sig emellertid tvärt om och kom fram till mig, såg mig i ögonen och grep min arm.

"Nu kan vi anta att kätten är lagad... du får gå när du vill", sade hon sakta.

"Och kappan, hur går det med den?"

"Min!" jublade hon, tokan. "De räckte varandra handen nyss och..."

"Och mer?"

Jag vände mig bort. Det hade varit ett helgerån att stå och titta längre. —

Och om ni tro eller inte, så gingo verkligen Jon och Lisa ifrån oss den kvällen fullkomligt försenade, lyckliga och strålände. En halvtimmas uppgörelse på tu man hand, och de slitna banden knötos ihop på nytt. Mer behövdes ej.

Vad hade då skilt dem? Ja, jag måste vidgå att detta aldrig kom ut. Skvaller kanske, rykten utan grund, folkprat, rena obetydigheter — vad vet jag!

Ett isstycke sänkte jätteångaren Titanic.

Ett förflugit ord, ett falskt rykte, en obetänksam handling som torna mot ett stolt och känsligt sinne, kunna vålla obotlig skada, skövla lyckan, döda kärleken och förinta de ljusaste och skönaste framtidsplaner.

Och försynen eller välvilliga medmänniskor eller båda i förening stå tyvärr ej alltid tillreds med kordynor och livräddningsbälten, slöt Lars Persson med en känslsam suck och tände pipan.

Fixeringsbild i n:r 42.

Här äro äppelkorgen och vattenkannan. Men var är trädgårdsmästaren? Lösningarna, märkta "Fixeringsbild i n:r 42", insändas inom en vecka efter numrets datum. Tävlningen är avsedd för Iduns yngsta läsare; tre bokpris utdelas.

Om Idun

blivit slutsåld på båtar och tågså var vänlig anmäl detta omgående till Iduns Exped., tel. 16 46 och Norr 61 47.

A. D. FÖRNADE
PIANO & ORGEL
FABRIK
GÖTEBORG

Våra vackra instrument äro bäst och i förhållande till kvaliteten billigast

MALMSJO-BILLBERG
ÖSTLIND & ALMQUIST
GUSTAFSON & LJUNGVIST
RÄLIN
GÄVLE ORGEL- & PIANOF.

Sedan 1870

har
Chesebrough's

Vaseline

(med klöverblad-varumärket) varit den snabbaste och säkraste hjälpen vid mångfaldiga tillfällen, t. ex. till linor när man bränt eller skurit sig, vid hudavskrapningar, till beskyddande av ansiktet mot sol och vind, mot spruckna händer och mot hudlöshet hos små barn.

Ha alltid en burk eller tub i huset.

TRICOPHEROUS

är världens förnämsta hårmedel och överträffas icke av något annat liknande preparat.

Pris pr fl. 3.25

Erhålles hos alla 1:sta klass Parfymeri, Damfrisering och Drogerier.

Ensamförsäljare:

MADSEN & WIVEL, Köpenhamn.

S. KARIMO

Birger Jarlsgatan 10, 1 tr., Sthlm.

Förnämsta specialaffär för
Äkta Mattor.

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa stilla ej blott omedelbart de oändliga smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktigt hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2: 40 och 0: 90. Se till att Ni får äkta Togonal och ej efterapningar!

Det bekanta smärstillande medlet **Aspirin-Tabletter Bayer.** Endast de äkta tablettorna med bandarol och garantimärke böra användas vid förkylningssjukdomar, influensa, huvudvärk och tandvärk. Erhållas på alla apotek.

Ingen missprydande hårväxt

Lämna rakapparaterna åt sitt öde. Vid deras begagnande tillväxer håret endast fortare och blir kraftigare. Använd icke längre irriterande depilatorer. En ny, parfymerad, sammetslen creme, benämnd Veet, har upfunnits, vilken avlägsnar hår ytterst lätt. Då rakapparater och vanliga depilatorer blott borttaga hår ovan huden, avlägsnar Veet detta även under huden. Ni behöver endast påstryka Veet cremen och låta den verka i några minuter. Skölj sedan av den och håret är försvunnet. Fullständigt tillfredsställande resultat garanteras i varje särskilt fall eller pengarna återbetalas. Pris kr 2:25 och kr 4:—, Att tillgå hos alla hårfrisörskor, parfym- och kemikalieaffärer, apotek etc. Eneqvist, Holme & Co. A.B., Vasagatan 15-17, Stockholm.

EFFEKTIVA
EKONOMISKA
HÅLLBARA
LÄTTJUSTERADE
äro

BOLINDERS
GASKÖK

1-, 2- o. 3-lågiga försedda med den nya patent-sökta brännartypen

Tandköttfickor, tandborste, tänder

hållas bäst rena med

Dentosal,

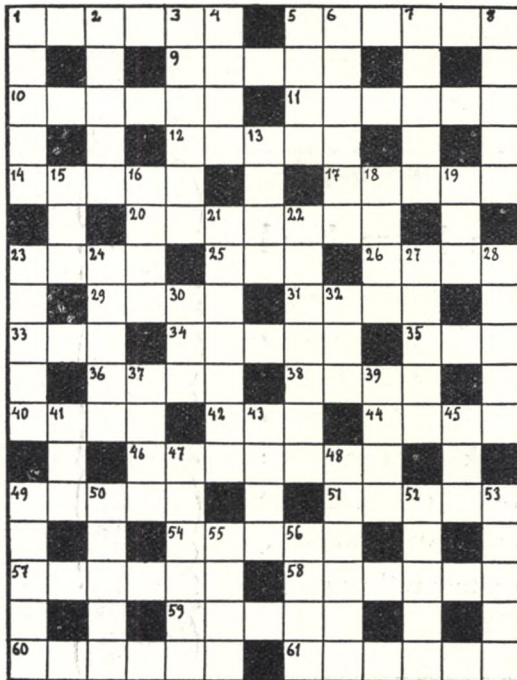
som löser sig i vatten och saliv och till följd härav försvinner, sedan den gjort sin tjänst. Varmot andra tandpastor endast uppslammas och kvarstanna i mellanrummen. Genom användandet av dylika olösliga och klibbiga tandpastor utsätter Ni er för faran att borsta den beläggning, som sitter på tandytorna, tillsammans med dessa skadliga pastorer in i mellanrummen och där befordera uppkomsten av både caries (hål i tänderna) och alveolar-pyorrhe (infektionshårda i tandköttfickorna, varigenom tänderna så småningom lossna).

Pasta pr tub, vanl. storlek 75 öre

Pasta pr tub, 3 ggr vanlig storlek ..... 2 kr.

Pulver pr ask (aluminium) 75 öre.

Kryssordstävlan i n:r 42.

Vågräta ord: 1. Bibliskt berg. 5. Spanska. 9. Sprit. 10. Medföres på utflykter. 11. Vad vi ha att vänta. 12. Detsamma som varför. 14. Ort i Medelpad. 17. Huvudstad. 20. Rustkammare. 23. Förebud. 25. Träna. 26. Uppfostringsanstalt. 29. Dunkel. 31. I överordnad ställning. 33. Norrman. 34. Leta. 35. Häst. 36. Jämlig. 38. Organismer. 40. Växt. 42. Myntsort. 44. Bestraffningsmedel. 46. Som sådan är mjölken bäst. 49. Socker. 51. Lidelse. 54. Kan förväxlas med sotare. 57. För hästar. 58. Har flera invånare än Sverige. 59. Ibland ingrediens vid brödbakning. 60. Äppelsort. 61. En annan frukt.

Lodräta ord: 1. Enstämmigt. 2. Befäst plats utanför Stockholm. 3. Finnas i skolorna. 4. Färg. 5. Med kloroform. 6. Draga sig till minnes. 7. Format på papper. 8. Kan man narra. 13. Jaktterm. 15. Styransordning. 16. Bör man inte slå. 18. Flod i Tyskland. 19. Bete. 21. En sådan natt är inte rolig. 22. Ogymsamt förhållande. 23. Språkrör. 24. -flabb. 27. Frivilligt avstå. 28. Von. 30. Där allting är störst. 32. Havsdjur. 37. En genialisk person. 39. I, 3, o. s. v. 41. Djur. 43. Sjöterm. 45. Stirra. 47. Välvilja. 48. På tal om. 49. Tråd. 50. Skicklighet. 52. Klockan 12, klockan 3. 53. Riksdag. 55. Kärna. 56. Stygg.

Vid lösningens insändande inskrivas bokstäverna i resp. rutor, antingen på den ur tidningen klippta bilden eller på en ritad kopia av denna. I varje lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas som extrapris mellan de bägge pristagarna förutom redaktionens pris på 5 kronor vardera. Kuvertet märkes "Kryssordstävlan i n:r 42".

Lösning.

Kryssordstävlan i n:r 38. Vågräta ord: 1. Jolle. 5. Öglor. 9. Rum. 10. Övade. 12. Dös. 14. Öl. 15. Skavank. 16. De. 19. Tal. 21. Karsk. 25. Ess. 27. Asp. 28. Altan. 29. Ras. 30. Teori. 31. Fårör. 32. Per. 33. Absid. 35. Noa. 37. Örn. 38. Timra. 39. And. 40. Tö. 42. Aforism. 47. Al. 48. Ert. 50. Idaho. 51. Yla. 52. Turné. 53. Start. Lodräta ord: 1. Jul. 2. Om. 3. Lök. 4. Eva. 5. Öda. 6. Gen. 7. Od. 8. Röd. 9. Rösta. 11. Avart. 13. Sluss. 17. Alperna. 18. Veronal. 20. Aster. 21. Karat. 22. Alibi. 23. Safir. 24. Knåda. 26. Saron. 32. Pörte. 34. Smöra. 36. Adela. 41. Ört. 43. Fin. 44. Ode. 45. I. H. S. 46. Sot. 47. Alt. 49. Tu. 51. Yr. Prisen, som denna vecka belöpa sig till kronor 18:05 vardera, gå till Anna Lisa Andersson, Säby, Ramdala, och fru Anna Strand, Skutskär.

När stormarna gny...

och höstkylan kommer, skydda er hy med den enda med hänsyn till vårt kalla klimat sammansatta rena och behagliga hudtvålen:

F. PAUL'S

Ovicula

Skönhetstvålen.

Ack, säg mig liten Inga, varför är du så fin?

— Jo, Mor syr mina kläder på SINGER symaskin.

Det finns bara **Ett** säkert botemedel mot **Gikt, Reumatism, Ischias**

radioaktiva vulkanslam. Tärning å 12 kr. eller kompress å 15 kr. räcker för hel kur. Finnes på apoteken eller mot postförskott franco från generaldepöten LEANDER TELL, Fleminggatan 20, Stockholm.

Den friskhet som den naturliga ungdomen skänker.

Gör Ni något för att bevara Eder hy?

Friskhet är ungdomens vackraste kännetecken, icke minst i fråga om utseendet. Ett kvinnansikte med frisk, ren hy tjuisar både äldre och yngre.

Konsten att bevara denna friskhet genom åren ligger i att använda de två världsberömda POND'S CREAMER, som den ena om dagen och den andra om natten, samarbeta för hyns bevarande.

POND'S VANISHING CREAM skyddar hyn mot dagens sol, blåst och damm. Den masseras icke in, men försvinner genast av sig själv i huden — blott kvarlämnande en fin rosendoft.

POND'S COLD CREAM Ingrides i ansiktet varje afton före sängdags, varvid den befriar alla porer från allt damm och smuts. Under natten tränger denna COLD CREAM läkande och närande in i hudlagren, så att hyn blir len och smidig, utan spår av missklädande rynkor. COLD CREAMEN tillför med andra ord hudens celler de ämnen, som i ungdomen funnos i rikare matt. Detta sker medan Ni sover.

Ni kan sålunda genom dagligt bruk av de två POND'S CREAMER bevara den naturliga ungdomscharmen: DEN FRISKA HYN.

POND'S VANISHING CREAM och POND'S COLD CREAM kan erhållas överallt i burkar å Kr. 2:50 o. 5:—, i tuber å Kr. 1:— o. 2:—.

Gratisprov.

Mot insändande av 20 öre i frimärken till porto och emballage sända vi Eder gratis provtuber av såväl Cold Cream som Vanishing Cream. Gäller en vecka från den 18-25/10 25.

POND'S Generalagentur: Pilestråde 19-25, Köpenhamn K. Tel. 8171.

Pond's Cold Cream and Vanishing Cream

Iduns korrespondensklubb.

Då jag saknar några som helst bekanta såväl i Stockholm som på den plats utanför staden, där jag för närvarande har min anställning, vill jag göra ett försök att genom Iduns korrespondensklubb nå någon flicka, som skulle vilja göra min bekantskap. Jag är inte någon ultramodern flicka men går gärna på teater och biograf, är musikalisk och mycket intresserad av sömnad. Idun har adressen. *Söderifrån.*

Var finnes den, som intresserad för och kännande med det, som lever och lider i tiden, vill byta tankar med en 44-årig ensam själsfrände. Tacksam för svar till *Fritz A-moll.*

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga. Vem döljer sig under sign. "Witalis", som har skrivit den lilla vackra och själfulla boken: Över djupen mot höjden?

Prenumerant på Idun.

Svar: Att få reda på författarens egentliga namn går inte, emedan han önskar helt bibehålla sin anonymitet.

Fråga: På vilket sätt kan man rengöra byster av parian? Tacksam för svar till *Elin H.*

Svar: Med kallt vatten tillsatt med litet citronsaft eller några droppar citronsyra. Man betjänar sig av en mjuk borste och sköljer efter med en mjuk svamp doppad i enbart vatten. Föremålet torkas därefter väl torrt med en mjuk handduk.

Fråga: Hur skall man förfara för att få bort fukt ur en källare. Det är en mörk s. k. jordkällare med endast ett litet fönster. Tacksam för svar är *S. H.*

Svar: Under solklara dagar öppnas fönstret några timmar mitt på dagen. Om man lägger osläckt kalk ute efter väggar och på hyllor, drar den åt sig fukten.

Fråga: Vore så tacksam få anvisning på något trevligt pensionat, glatt och hemtrevligt i vacker trakt — helst Småland eller västkusten — där jag kunde tillbringa min 3 veckors oktobersemester. *26-årig Idunvän.*

Svar: På Hooks herrgård i Småland (Halmstad-Nässjö järnväg) finner ni god och hemtrevlig inackordering till omkr. 6 kr. per dag. Förfrågn. besvaras av friherrinnan L. Åkerhielm, Hooks herrgård, Hok samt å Svenska Turistföreningens byrå i Stockholm.

Fråga: 1) Kan möjligen någon av Iduns läsare lämna recept på något slags verksamt sömnmedel (ofarligt) utom de tabletter som man får köpa å apoteken.

2) Är massage lämpligt att an-

Modern kroppskultur.

Den högsta njutningen skänker Edert bad först, när Ni har lyckats bibringa badvattnet regnvattnets välgörande mjukhet. Ni uppnår detta genom att tillsätta en ask *Kejsar-Borax* till vattnet. *Kejsar-Borax* gör det hårdaste vatten mjukt, löser de på huden avlagrade fett- och dammpartiklarna, öppnar porerna och möjliggör andningen genom huden, den första betingelsen för det allmänna välbefinnandet. *Kejsar-Borax* — *garanterad ren* — säljes endast i de bekanta röda askarna och med skyddsmärket: knäböjande kvinnogestalt — *alltså aldrig lös* — av *Heinrich Mack Nachf., Ulm a. D.*

Solidar

Tvätt-Extrakt

Husmoderns högra hand

är det ypperliga rengöringsmedlet Solidar. Genom dess milda, smutslösande egenskaper är Solidar outhärlig till tvätt. Se bruksanvisningarna. Märk noga priserna: 52 öre pr 1/1- och 27 öre pr 1/2-paket och att dessa innehålla minst resp. 160 och 80 gr. torr tvål pr paket.

vända mot för mycken fettbildning å mage och kring höfter eller kommer massage att behöva användas ständigt? Tacksam för svar. *50-åring.*

Svar: 1) Ett sömnmedel, som är alldeles ofarligt och som verkar bra om man inte fördärvat sig med medicinska medel, är att innan man går till sängs långsamt dricka ett glas honungsvatten, 1 tsk. honung till ett glas vatten. Sedan ligger man så stilla som möjligt och intalar sig att

det är skönt att vila, även om man inte somnar så snart. I allmänhet inställer sig sömnen efter en stund.

2) Det viktigaste är att ändra dieten och försaka alla godsaker, mellanmål och fettbildande ämnen. Därtill ta daglig och rätt kraftig motion samt dagliga gymnastiska rörelser, ofta bada etc. Massage underlättar nog betydligt, om man följer övriga föreskrifter och bör tas periodvis, så där 3 veckor i stöten.

Fråga: Kära Idun! Skulle bli va eder så gränslöst tacksam, om Ni kunde giva mig svar och råd på följande frågor:

1) Hurudana utsikter finnas för ung svenska (genomgått 8 kl. läroverk) att i utlandet var som helst komma in vid något svenskt konsulat? Vilka äro fordringarna och äro löneförmånerna goda?

2) Var i det fransktalande Schweiz (eller Frankrike) finnes någon god ej så dyr pension, där jag kunde vistas någon månad

och även erhålla franska lektioner?

3) Skulle också gärna vilja ha anvisning på ett bra pensionat i Tyskland (helst syd-), där vacker högtyska talas.

4) För en tid sedan, kanske det var i början av året, läste jag i Eder tidning om en Stockholmsdam, som efter studier utomlands inom modebranschen, återkommit för att omsätta sina kunskaper. Skulle Ni vilja vara så god och lämna mig hennes namn och adress?

Svenska i Schweiz.

Svar: 1) Det är att vända sig till något eller några av de större konsulatet och lämna in ansökan. Platserna tillsätts som andra kontorsplatser och gå ej genom annan myndighet än vederbörande konsul. Några särskilda fordringar äro ej stipulerade men bör man naturligtvis kunna reda sig på resp. landets språk. Avlöningen beror helt av chefen men är ej förmånligare på ett konsulat än på andra kontor i samma stad.

2) Pension Languedoc, Chemin de Villard, Lausanne eller M.me Depny-Brugère, 4 rue Daniel Lamazière Limoges, France.

3) En bra flickpension i Syd-tyskland är hos Herr Major Genz, Ueberlingen am Bodensee, Deutschland.

4) Ni menar förmodligen fröken Ebba Flach, adr. Karlavägen 66.

LÄSARINNORNAS SPALT

En mammas bryderi.

Kära Idunläsarinna. Jag är en intresserad läsarinna av debatterna i Idun och vill nu i likhet med många andra framlägga mitt bekymmer. Jag är mor till två döttrar 20 och 22 år gamla och nu har i deras väg kommit en ung man. Genom en tillfällighet fick jag läsa ett brev där 22-åringen bekänner att hon är djupt fästad för den unge mannen. Att

Sitt aldrig i korsdrag!

Men har Ni gjort det

känner Eder förkyld eller har muskel- och nervsmärtor, följ då ett gott råd: Tag genast ett par Globoid-tabletter.

Dessa äro kraftiga nog att omedelbart hämma en börjad förkylning och avlägsna alla nervsmärtor och olustkänslor.

Bland nervstillande medel är Globoid det, som är alldeles ofarligt. Det har inga som helst skadliga verkningar på mage och hjärta.

Globoid är också lätt att intaga — det har ingen besvärande smak och tabletternas ovala form gör det lätt att svälja dem. De kunna längs en skära i varje tablett lätt brytas i halvtabletter, t. ex. vid dosering för barn.

Införliva genast Globoid i Edert husapotek för att alltid ha detta outhärliga medel till hands.

Globoid erhålles (utan recept) å alla apotek i flaskor om 40 och 20 tabletter å ½ gram till ett pris av kr. 2:30 och 1:25 pr flaska.

GLOBOID

Pellerins

*nya, starkt smör-
blandade margarin*

Elif-Extrakt

*har mejerismörrets
smak, drygghet,
konsistens, steknings-
och bahningsförmåga.*

Pellerins

Om Ni vill hushålla

köp då
CARNEGIE PORTER

å kvartbuteljer. En kvartbutelj är precis ett glas.
Stärkande för svaga och blodfattiga.

H. M. Kon. Hovlev.

Ät Carr's läckra Kex och Chokoladkex

Fås i alla Speceri-, Frukt- och Konfektyraffärer

Badet ger skönhet.

Bibehåll Er ungdomliga spänstighet genom regelbundna bad vari upplösts Avmagringssaltet EROBOL-BADSALT. Även i dagliga tvättvattnet och för intima toaletten anbefalles Erobol-Badsalt. Erobol övermåttat vattnet med syre, vilket är det bästa antiseptiska medel, som finnes. Erobol verkar mera sammandragande och avmagrande än något annat badsalt. Erobol ökar vattnets renande egenskaper, uppluckrar huden, renar porerna. De i hudlagren befintliga giftiga syror urledas genom de av Erobol renade porerna. Även att rekommendera för alla som lida av gikt, reumatisk värk, hudutslag.

Säljes i paket om 10 bad å Kr. 3:—, om 5 bad Kr. 1:75. För personer som lida av överdriven transpiration rekommenderas att efter badet inpudra kroppen och fötterna med Boreol-Svettpulver. Desodoriserande. Fräter ej huden. Pris Kr. 1:50.

Säljes i Apotek, Sjukv., Färg- och Parfymaffärer.
TEKN. FABR. BORE, H. A.-B., STOCKHOLM.

Fyrtornets Konserver för smörgäsbordet rekommenderas

RADHES ANJOVIS i ostronsås. FYRTORNETS SARDINER, KAVIAR, MAKRILL, SILL i olja. APTITBITAR, VINGASILL i dill.

Fyrtornets märke garanterar högsta kvalitet. Tillsä till "Fyrtornet" finnes.

Vita, vackra tänder äro en egendom som man måste värda. Genom att använda

Radiolit-Tandcrème

minst en gång om dagen har man den bästa garantien för en god tandvård.

TVÄTT.

För välgjort arbete, sänd Eder tvätt till STOCKHOLMS TVÄTTANSTALT. Telefon Huvudsta 1 09.

Patenterad. Hygienisk — Billig — Hållbar. Ny prislista gratis och franco. AKTIEBOLAGET RESAR Tel. 780. Karlstad. Tel. 780.

De små krypen håller man på lämpligt avstånd med Kammerjäger, det bästa medlet för utrotande av loppor, löss, mal, flugor, kackerlackor och skäktor. Till salu i alla kemikalieaffärer. Pr ask 0:65 och 1:25.

M. ZADIG'S DEPILATORIA

ett säkert verkande, oskadligt medel för att borttaga generande hårväxt.

Säljes överallt.

M. ZADIG - Malmö

H. M. Konungens Hovleverantör. NEDERLAG: i Stockholm Regeringsgatan 27-29. i Göteborg, Kronhusgatan 22.

THERMOGÈNE-VADDEN

alstrar värme och motverkar ryggskott, reumatism, hosta, heshet etc. Pr paket Kr. 1.25.

den yngre är det har jag där emot annat länge. Denna min äldsta dotter har alltid velat ägna sig åt teatern, men jag har hållit igen. Jag har i stället på alla sätt försökt att intressera henne för våra affärer och få in henne i affärslivet. Den ifrågavarande mannen kan jag omöjligt avlägsna ur vår närhet och jag undrar nu om jag skall skicka bort min äldsta dotter till Stockholm för att taga lektioner och utbilda sig för teatern. Tilläggas bör att jag tror hon har talang och hon ser dessutom bra ut och medel för hennes utbildning fattas ej heller. Nu är min undran: skall jag så där bryskt gripa in i min dotters framtid eller skall jag låta händelserna hava sin gång? Kanske kunde hon i en ny omgivning komma ifrån detta sitt "tycke". Självt vill jag ha den unge mannen som mäg, men endast åt min yngsta dotter. De två anser jag som skapade för varandra. Som jag älskar mina döttrar lika varmt båda är jag i svårt bryderi. Hur styra i detta svåra fall frågar

Merkurius fru.

Tacksamhet.

Den man, som berättade denna lilla historia ur verkligheten, var ingen tänkare eller drömmare utan en handlingens man, för vilken den påtvingade vilan efter en skada i benet kändes värre än den fysiska smärtan. Han älskade icke övermåttan ensamheten utan tyckte om att samtala, och som han var fransman förstod han ganska väl den konsten.

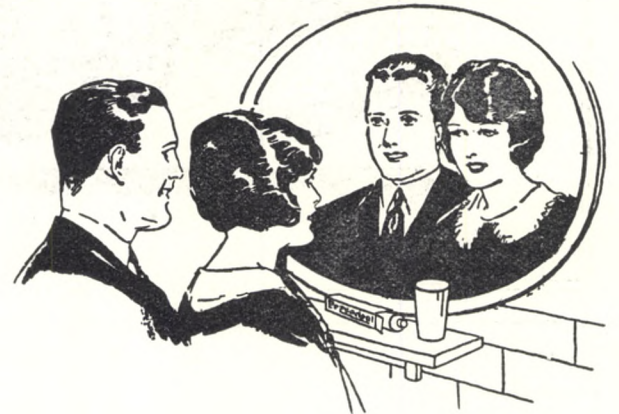
En dag under massagebehandlingen talade han om för mig följande lilla tilldragelse, som endast har den betydelsen att visa berättarens eget temperament.

Hade jag känt er förut, fröken, så skulle jag inbjudit er till en fest utan like. Se jag är nämligen bland mycket annat även ordförande i "föreningen för uppbyggandet av billiga bostäder åt familjer med flera barn". Ni förstår vi ha förlorat så många av våra barn i kriget och talrika äro de familjer som endast ha ett eller två eller kanske inga barn alls, att det bör göras allt för dem, som i dessa svåra tider våga ha en stor familj. Nog av, vi hade äntligen två av våra hus färdiga, prydliga och fina, ljusa och komfortabla och med små vackra trädgårdstappor. Den familj, som skulle flytta in hade fyra barn och väntade inom kort ännu ett. Detta tycktes ingiva den unga hustrun en viss mörk syn på framtiden. "Ha många barn är nog bra och roligt; en gång de äro där håller man ju av dem, men hur skall man i dessa tider kunna reda sig och giva dem den uppfostran och vård, de ha rätt till."

"Seså, var inte ängslig nu", svarade jag, "allting reder sig, ni har ju ett vackert litet hus till billig hyra och för att visa er att vi vilja göra allt vad vi kunna för era barn, så lovar jag att bli gudfar åt den lille, som väntas."

Kort därefter skulle så ännu en annan familj flytta in i det andra färdigbyggda huset. Denna var naturligtvis också en familj med många barn, och även här väntades en ny liten världsmedborgare.

Ja, som ni kanske själv vet, så äro fruntimmer ofta litet avundsjuka den ena på den andra. Så var fallet även här. När den här frun fick veta att jag skulle bli gudfar åt den andra familjens barn, så blev det klagvisor och bitterhet: "Somliga ha tur här i världen, andra inte" etc. etc. i långa banor. Detta hade till följd att jag i jämnlighetens och grannsamjans namn begav mig ut på späning efter ännu en "gudfar".

Här är sättet

att erhålla bländvita tänder — förordat av tandläkare.

Det ej blott avlägsnar den smutsiga beläggningen utan gör även mörka tänder vita. Börja i dag att göra Edra tänder vackrare. Varför tveka?

DEN MODERNA vetenskapen har uttrönt, hur tänderna kunna befrias från sin mörka beläggning och göras vita.

Metoden är ny och varmt förordad av världens mest framstående tandläkare. Enastående i fråga om verkningsätt och resultat. Med densamma uppnås, vad som hittills varit omöjligt med andra metoder: Den farliga beläggning, som täcker tänderna och vilken med äldre tandmedel ej framgångsrikt kunde bekämpas, avlägsnas och bildandet av ny motarbetas utan något som helst grovt avslipningsmedel.

För tungan över tänderna och Ni kommer att känna beläggningen. Under densamma äger Ni lika vita, vackra tänder, som Ni avundas andra. Avlägsnar Ni beläggningen, komma Edra tänder att framstå bländande vita på ett sätt, som i hög grad kommer att glädja Eder. Skaffa Eder en tub Pepsodent på apo-

teket eller hos Eder handlande. Ni kommer att förvänas över resultatet.

Tändernas stora fiende.

Beläggningen är det största hindret för en vacker tandrad och grundorsaken till pyorrhé och de flesta tandsjukdomar enligt världens tandauktorer. Den klibbar fast vid emaljen, intränger i alla fina sprickor och kvarstannar. Miljoner baciller alstras och frodas i densamma. Den uppehåller en skadlig kontakt mellan matrester och tänderna, varigenom den syra bildas, som är orsaken till tändernas förstöring.

Ni kan aldrig få vackra, vita tänder, ej heller friska sådana, om Ni ej avlägsnar beläggningen.

Gör därför ett försök med Pepsodent. Med gamla pastor kan Ni ej förvänta samma resultat. Börja genast med att förbättra Edra tänder och göra dem vackrare. Skaffa Eder en tub Pepsodent i dag.

Skydda emaljen!

Pepsodent upplöser tandbeläggning, avlägsnar den sedan med ett medel betydligt mjukare än emaljen. Använd aldrig tandmedel, vilkas grova beståndsdelar måste döjljas med tvål eller annat smörjmedel.

Pepsodent

Den nya epokgörande tandpastan.

Heltub kr. 1:25.

Dubbeltub kr. 2:25.

Generalagenter för Sverige: Eneqvist, Holme & Co. A.-B., Stockholm

För all vägning i hushållet

bör Ni använda en absolut tillförlitlig våg, ty väger den ej korrekt, är den sämre än ingen.

Lindells omtyckta hushållsvågar av vidstående typ

äro utan fjädrar och kuggrörelse och de enda hushållsvågar, vars utslag äro oberoende av varans placering på skålen. Låt därför icke förmå Eder att köpa ett mindre tillförlitligt fabrikat utan välj med ens Lindells, ty

Lindells

HUSHÅLLS-VÅGAR

äro de enda absolut tillförlitliga

Pris med 2 skålar Kr. 18:50 hos järn- & bosättningsaffärer.

LINDELLS VÅGFABRIKS AKTIEBOLAG, JÖNKÖPING.

Detta lyckades mig också ganska lätt, då en av medlemmarna i föreningen lät övertala sig att åtaga sig värvet.

Så nalkades då äntligen dagen för invigningen. Jag hade låtit dela ut leksaker åt barnen och inbjudit de äldre familjemedlemmarna på ett glas champagne. Då jag anlände mottogs jag redan vid grinden av en ung släkting till en av familjerna, en söt flicka i vacker röd klädning, som överräckte en jättestor buket med de vackraste blommor och förde mig in den blomsterprydda salen. Här blev det skålar och tal, och ett av talen kan jag resumera så här: "Min herre, ni är en hedersman och en präktig människa, ni har givit oss tak över huvudet för en billig penning, ni har givit våra barn leksaker och oss har ni bjudit på denna lilla trevliga fest. Men om ni tror att vi äro er skyldig någon tack, så tar ni storligen fel, ty vad vi fått, vad ni givit oss är endast vår rätt."

Här slutade min patient sin berättelse med ett hjärtligt skratt och med ögonen glittrande av munterhet.

Men jag, som var van vid den kungliga svenska vresigheten och moraliserandet, tänkte i det jag instämde i hans muntra skratt: "O lyckliga galliska humor!"

E. G. A.

BOKNYTT

Gas, skådespel i två delar av Georg Kaiser, föreligger nu i auktoriserad översättning av Harry Roeck Hansen på Hugo Gegers Förlag i Serien Det nya dramat. Författaren, som har fört ett äventyrligt liv och som även varit i en mindre angenäm kontakt med rättvisan, är vittberest och har hämtat sina intryck från alla världens hörn. Han hade redan en omfattande produktion bakom sig, då han 1918 slog igenom med skådespelet Gas på Volksbühne i Berlin. Från detta ögonblick nämnes han vid sidan av Georg Sternheim och Ernst Toller som det nya dramats förnämste representant i Tyskland.

Allvarsord av en humorist. Hur man gör det bästa av livet är namnet på en ny bok av Arnold Bennett, som i dagarna utkommit på Svenska Andelsförlaget. Det är en sannskyldig vardagslivets filosofi, som den kände humoristen och realistiska livsskildraren överraskar med. Sin vana trogen för författaren orädd det sunda förnufts talan gent emot både romantiskt illusionsfyllt svärmeri och de sista dagarnas naturvetenskapliga psykologi i dess ytterlighetsformer. Så ställs t. ex. herr Coué på den plats honom tillkommer. Av kapitelru-

NYHET
till vårt Femtioårsjubileum
"STOCKHOLMS-ASKEN"

½ kg.
CHOKLAD
mycket fin
å 3:50

PERCY F. LUCK & Co.

Clara Ekströms Optiska Magasin

Jakobstorg 3, Stockholm.
Etablerad 1872.

Tel. 45 21 - Norr 128 30

Välsorterat lager av:

Glasögon, Pincenez, Lorgnetter, Prisma-, Teater- och Marinkikare, Barometrar, Termometrar.

Reparationer utföras skyndsamt.

Fråga: Jag har en ren och frisk hy men ganska ömtålig, och som efter tvättning kännes torr. Vilken tvål bör jag använda? Har provat flera av de i marknaden mest bekanta tvålarna, men ej funnit någon som är lämplig.

Mademoiselle X.

Svar: Alla, som ha en frisk och vacker hy, bör för att bibehålla densamma använda sig av en ren neutral tvål, fri från alla frammande tillsatser. En tvål som uppfyller dessa anspråk är Tefatvålen. Den är mild och behaglig med kraftig lödringsförmåga även i hårt vatten samt ytterst välgörande för huden.

Hudspecialist.
(Annons.)

Babyutstyrslar

bästa modeller och kvalitet.
Provkartong från kr. 9:50.

Linneutstyrsel-affären
GREVTUREGATAN 24 B, Sthlm.
R. T. 754 23.

Bensintvätta

Överrocken hos Saltsjöbadens Kem.
Tvätt, Sthlm.

Börja dagen på det rätta sättet

— börja med REPORIA.
Säljes överallt å 1 kr.

Rena porer — hudens hälsa.

Springmadrasser
för alla ligg- o. sittplatser.

Bildynor - Stålmöbler

Bord, Stolar och Taburetter. Försäljes genom herrar Järn- och Möbelhandl. eller direkt från fabriken. Landets äldsta fabrik i branschen. Illustrer. priskurant franco. SKAND. SÅNGRESÅRFABRIKEN Tel. 344. KARLSTAD. Tel. 344.

I vackert snitt

och god passform motsvara Trelleborgs Gummikappor alla krav på ett elegant överplagg, användbart i alla väder. Om-sorgsfull tillverkning i minsta detalj.

TRELLEBORGS GUMMIKAPPOR
Garanterat vattentäta.

Finns i alla förstklassiga ekiperingsaffärer.

TRELLEBORGS GUMMI-FABRIKS A.-B.

貨中 店國 **Kinamagasinet**

Råsidan 3.50, Dukar, Flygeltäcken, Kuddar, Konst saker, Mattor m. m. Birgerjarlsg. 12, Stockholm. Tel. 72435.

Piska

och Renovera MATTORNA vid Saltjöbadens Kem. Tvätt.

briker sådana som: *Temperament och vanor, Ett gott humör, Uppfostran, Förälskelse, Aktenskap, Barn, Allmänna intressen*, förstår man över vilket omfattande område, den mångfrestande författarens intressen spänna. Och för allt har Bennett något råd att ge. Och han ger det med äkta engelsk humor, med den solida människokunskap, vi känna från hans bästa romaner, och framför allt med sunt och förstående omdöme. Det är en lärorik och nyttig bok för envar och även en förbluffande rolig bok, om man betänker att den handlar om livets allvarligaste, för att icke säga bekymmersammaste spörsmål.

Glädjens blomster heter en bok av Elenor Mordaunt, som i dagarna kommit ut i svensk översättning av Ragnhild Haglund på Wahlström & Widstrands förlag.

Det är en trädgårdens höga visa, en hymn till lantlivets ljuvlighet och täppans fröjder. Man ser framför sig den engelska trädgårdens överväldigande blomsterprakt. Hela boken andas denna förfinade gamla kultur, som man förmodligen ej finner så renodlad annorstädes än i England, och är fylld av kvinnlig charme, älskvärd levnadsvishet, skalkaktig humor och är kryddad av en litterär citeringskonst, som vittnar om både stor belästhet och poetisk känsla. Dessutom får man en mängd goda och förståndiga råd och vinkar såväl om trädgårdsskötsel och blomsterodling som om åtskilligt annat. Det är ett sannskyldigt breviarium för trädgårdsvänner och blomsterälskare och skall under den nordiska höstens och vinterns kulna dagar sprida en varm glans av den flydda sommarens blomsterprakt och sol. Priset är 6 kr.

Fysiken i vardagslivet är en trevlig liten handledning i fysikens grunder som utgivits av lektor Ernst Herlin på Natur och Kulturs förlag. Pris kr. 2:25.

Filosofiens historia av fil. d:r Alf Ahlberg har utkommit på Natur och Kulturs förlag. Första delen avhandlar den grekiska filosofien till Platon. Ett populärt hållet arbete.

Hur man säljer med framgång är en bok som bör läsas av alla köpmän som vilja få praktiska råd i konsten att skaffa och behålla kunder. Reklamchefen hos N. K. Tom A. Björklund har översatt och bearbetat boken som utges å Natur och Kulturs förlag.

Om Amerika underverkens land pågår utgivandet av ett bildverk "Amerika i bilder och text" som nu hunnit häfte 7 där Kaliforniens sköna nejder visas. Arbetet är absolut att rekommendera.

Det vetenskapen hunnit har nu avslutat sin andra del med utgivande av häftet 19. Det värdefulla och vackert illustrerade verket skall säkert locka en för vetenskapens modärna framsteg intresserad publik.

BARDIN'S

berömda skönhetsmedel
BARDIN'S PÄRL-PUDER

BARDIN'S PUDER I FAST FORM.
PÄRL-CREME.
PARFYMER.
„PELLIPHILE" MOT RYNKOR.
BEVARAR ANSIKTETS UNGDOMLIGA UTSEENDE.

Fås i alla Parfymerier,
en gros: hos Madsen & Wivel, Östergade 26, Köpenhamn,
hos alla större grossister och i Paris 35 Boulevard des Capucines.

PRISSET
är den enda skillnaden mellan
smör
och
Arboga
smörblandning
"Mejerit"

Lider Ni av Reumatism?

Stilla då plågan på detta lätta sätt!

Skaffa en flaska Sloans Liniment och stryk med fingret något liniment på det värkande stället. Skillnaden märks omedelbart, och på ett par sekunder få de plågade och värkande vävnaderna lindring, så att Er smärta försvinner. Ingen ingnidning, ty Sloans tränger in av sig självt.

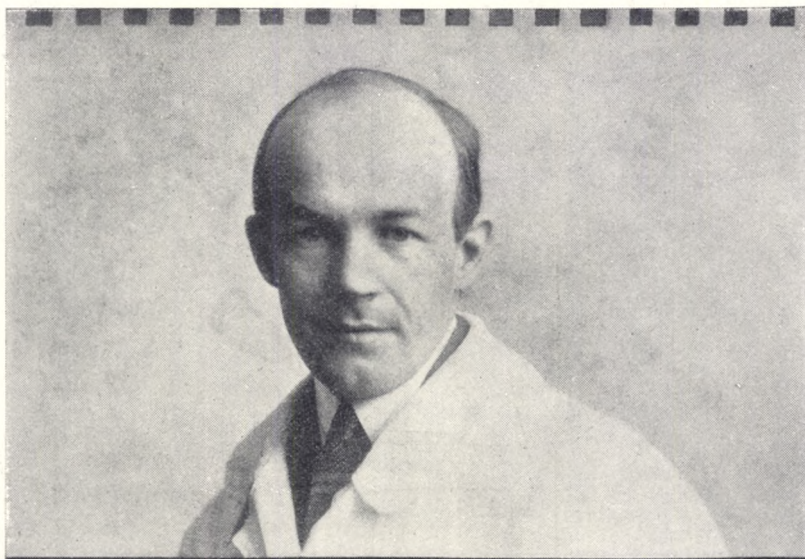
Ni behöver Sloans nu genast, om Ni lider av reumatism, ischias, ländvärk, nervinflammation, försträckning, ryggvärk, bröstvärk eller stelhet. Fås på alla Apotek

Sloan's
Liniment

BORTTAGER
SMÄRTA

Våra dagars artist är icke samma bohemfigur som förr i världen. Tvärtom, han vårdar med stor noggrannhet sitt yttre och i ateljén lika väl som på promenaden är han noga med att hans skor äro väl putsade med Viking Skokräm.

Vänta inte! Gör som jag.
Köp genast

Karlskrona
Sottsmakaroni

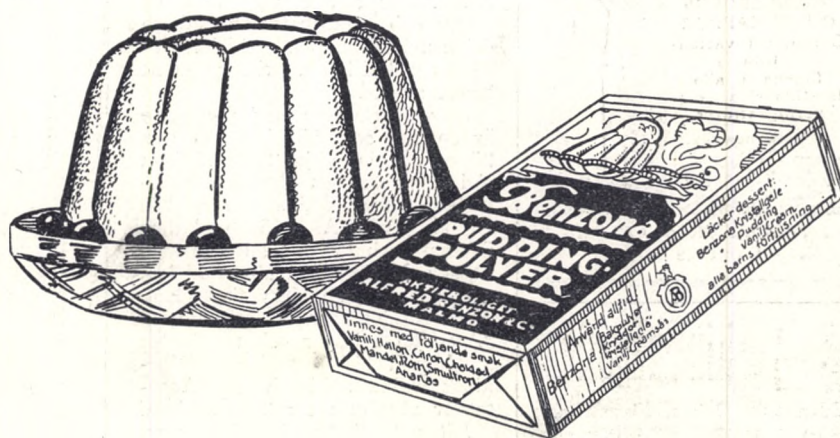
av svenska folket till det yppersta märket är Runa — smörblandningen med den friska härliga smörsmaken och den ypperliga konsistensen.

RUNA

SVEA SMÖRBLANDADE MARGARIN.

NYA MARGARIN A.-B. SVEA.

Enda svenska fabrik, som själv förädlar sin råvara.

Benzona Pudding,

serverad med vispgräde eller Benzona Vanilj-Cream-Sås, är en delikat och närande efterrätt.

Benzona Pudding erhålles med Vanilj-, Hallon-, Citron-, Choklad-, Mandel-, Smultron-, Ananas- och Rom-smak.

I enkelpaket (4—6 pers.) à 30 öre.

I dubbelpaket à 50 öre.